

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

[ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ-ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΑ-ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΗ]

Ἀρχισυντάκτης : Ἀριστέδης Κ. Οἰκονόμος

ΤΟΜΟΣ 9^{ος} — ΕΤΟΣ 9^{ον}

1881 — 1882

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ἡ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ, ΟΔΟΣ ΑΚΑΔΗΜΙΑΣ 12.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

[ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ-ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΑ-ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΗ]

ΠΛΟΙΑ ΚΑΙ ΝΑΥΛΟΙ.

Ἡ ἀνάπτυξις τῆς ναυτιλίας ἔχει τοιαύτην σχέσιν πρὸς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἐμπορίου, εἰς μεταφορὰν τῶν ὑλῶν τοῦ ὁποίου εἶναι ἀναπόρρευτος, ὥστε μεθ' ἑλκας τὰς διακυμάνσεις τοῦ κλάδου τούτου τῆς περὶ τὰ ναυτικὰ ἐθνικῆς ἐργασίας δὲν δυνάμεθα νὰ ἀποφύγωμεν τοὺς τελικοὺς ἔρους τῆς ἐκτεθείσης ἀναλογίας μεταξὺ ἐμπορίου καὶ ναυτικῆς. Ἡ προαγωγὴ τῆς σιδηροδρομικῆς συγκοινωνίας καὶ ὁ δι' αὐτῆς σύνδεσμος τῶν ἀπομεμακρυσμένων χωρῶν ἐξασκεῖ βεβαίως κρίσιμον ἐπιρροὴν ἐπὶ τοῦ ναυτικοῦ ἐμπορίου, ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἀφαιρεῖ μεγάλας ποσότητας καὶ πολυτίμους ἀξίας. Πάντοτε ὁμοίως ἡ θαλασσία ὁδὸς θέλει ἔχει τὰ ἰδιαιτέρα καὶ ἀναφαίρετα πλεονεκτήματά της, τῆς εὐθηνείας ἐν τῇ μεταφορᾷ, τῆς ἀναγκαιότητος ἐν τοῖς διαχωρισμοῖς τῶν ἡπείρων καὶ τῶν νήσων καὶ ἐν γένει ἐν τῇ λοιπῇ τῆς μεγάλης συγκοινωνίας διανοίᾳ.

Κατὰ τὸν Neumann-Spallart τὸ ἐμπορικὸν ναυτικὸν τῆς Εὐρώπης ἀπὸ 10,800,647 τόνων τῷ 1863, ἀνέβη εἰς 12,607,627 τῷ 1871, καὶ εἰς 15,786,687 τῷ 1878. Ἡ αὐξήσις αὕτη χαρακτηρίζει τὴν δύναμιν τῆς ἐμπορικῆς βιομηχανίας ἐν τῇ γενικῇ προαγωγῇ αὐτῆς καὶ διατελεῖ ὑπὸ διαφόρους ἔρους, τῶν ὁποίων ἡ ποικιλία δὲν εἶναι ὁ μικρότερος χαρακτήρ. Ἐν γένει δύναται νὰ παραδεχθῇ τις, ὅτι ἡ ναυτιλία ἀποτελεῖ τὸ βαρβόμετρον τῆς παγκοσμίου ἐμπορίας καὶ ὡς τοιαύτη καθίσταται θέμα ἐξετάσεως διὰ μέσου τῶν παραλλαγῶν τῶν τυχῶν αὐτῆς. Ἐκ πρώτης ὄψεως, λέγει τὸ ἔγκριτον φύλλον the Sta-

tist, ἡ προεκτεθείσα ἔντασις εἰς κατασκευὴν πλοίων, μαρτυρουμένη ἐκ τῆς αὐξήσεως τῶν τόνων αὐτῶν, εἶναι ἀπόδειξις ὅτι σπουδαιότατον κεφάλαιον ἔδωκε πανήθη εἰς τὴν ναυπηγίαν κατὰ τὰ 10 ἢ 12 τελευταῖα ἔτη. Περὶ τὰ τέλη 1878, κατὰ συνέπειαν τῆς ἐν Σκωτίᾳ πτωχεύσεως τῆς μεγάλης τραπέζης City of Glasgow, παρατηρήθη χαλάρωσις τις εἰς τὴν Ἀγγλικὴν ναυπηγίαν, ἔκτοτε ὅμως ἡ κατασκευὴ σιδηρῶν πλοίων ἐξηκολούθησε πάλιν προαγομένη καὶ καθ' ὅλα τὰ ναυπηγεῖα παρατηρεῖται ζήτησις ἐργασίας μέχρι προβιβασμοῦ ἐπαισθητοῦ τῶν ἡμερομισθίων κατόπιν διαφόρων ἀπεργιῶν τοῦ ἐργατικοῦ τῶν ναυπηγείων πληθυσμοῦ. Ἰδίως κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἡ ναυπηγικὴ βιομηχανία τῆς Ἀγγλίας διατελεῖ οὐσιωδῶς ἀνθηρὰ, ἐάν κρίνωμεν ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε συμπληρωθέντων μηνῶν τοῦ ἐνιαυτοῦ.

Ἐὰν ἐξαιρέσωμεν τὰς ἐποχὰς τῆς στασιμότητος τῶν ἐμπορικῶν υποθέσεων, αἵτινες εἶναι κοιναὶ εἰς τὴν φύσιν ὄλων τῶν κλάδων τῆς συναλλαγῆς καὶ ἐπισκέπτονται περιοδικῶς τὴν οἰκονομίαν τῶν ἀνθρωπίνων κοινωνιῶν, εἶναι βέβαιον ὅτι μεθ' ὅλην τὴν αὐξήσιν τῶν πλοίων, τὴν ὁποίαν ἐσημειώσαμεν κατὰ τὴν τελευταίαν δωδεκαετίαν, ὑπάρχει ἀφθονος μεταβιβαστικὴ ἐργασία πρὸς χρῆσιν ὄλου τούτου τοῦ ἐν λόγῳ ἐμπορικοῦ ναυτικοῦ. Καλῶς κατηρτισμένον πλοῖον, ἐάν μάλιστα εἶναι ἀτμοκίνητον, καθίσταται διὰ τοῦ χρόνου ἰδιοκτησία κατὰ πολὺ κερδαλαία, ἐάν διατηρῆται ἐν καλῇ καταστάσει καὶ πλέθι συνεχῶς καλῶς φορτωμένον καὶ καλῶς ναυλωμένον. Παρατηρεῖται ἐν τῷ ἐμπορίῳ τάσις χαρακτηριστικὴ εἰς ταχυτέραν αὐξήσιν, σχετικῶς πρὸς τὰ μέσα τῆς μεταφορᾶς τὰ ὁποῖα τῷ εἶναι ἀναγκαῖα. Καὶ ὁ λόγος εἶναι προφανῆς, διότι ἡ κατασκευὴ τοῦ πλοίου ἀπαιτεῖ χρόνον, εἶναι δὲ ἀδύνατον νὰ ἐπαρκέσῃ ἡ ναυπηγικὴ εἰς τὴν αὐξάνουσαν ζήτησιν τῶν μεταγωγικῶν τῆς ἐμπορίας πλοίων διὰ τῆς ταχύτητος ἐκείνης, ἡ ὁποία διακρίνει τὴν πρόδον τῆς ἐμπορίας ἐν τῇ καλῇ ἐποχῇ. Ἀφ' ἑτέρου τὰ βάρη ἅτινα φέρει τὸ πλοῖον καὶ ἡ καταπόνησις τῶν μηχανισμῶν αὐτοῦ τὸ φθείρουσι ταχέως, ἐάν πρὸ πάντων

δὲν ἐνεργῶνται ἐπ' αὐτοῦ ἐγκαίρως αἱ ἀναγκαῖαι ἐπισκευαὶ καὶ ἐάν ἐκτίθεται εἰς τὴν θάλασσαν ἐν μετρίᾳ καταστάσει, ὅπως συμβαίνει συνεχῶς, ὅταν ὑπάρχῃ μεγαλειτέρα τοῦ ὑπάρχοντος ἀριθμοῦ πλοίων ζήτησις αὐτῶν.

Οἱ ναῦλοι ὑπόκεινται εἰς ἰδιαιτέρους ὄρους ἐπηρεαζομένους ὑπὸ τῶν διαφόρων ἐν γένει ἐμπορικῶν περιστάσεων, χωρὶς νὰ εἶναι ἀλλοτρία καὶ ἡ εἰδικὴ φύσις τῶν μεταφερομένων πραγματειῶν. Βεβαίως ἀπλοῦν εἶναι τὸ ἐμπόριον τὸ συνιστάμενον εἰς τὴν πώλησιν ἢ ἀγορὰν τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ εἶδους τῶν πραγματειῶν, ἐν τόπῳ δεδομένῳ, ἐπὶ τῷ ὄρῳ τῆς ἀμέσου ἢ προσεχοῦς παραδόσεως αὐτῶν. Εἶναι ὅμως πολὺ διάφορον τὸ ἐμπόριον ἐκεῖνο, ὅπερ περιλαμβάνει ὅλα τὰ εἶδη καὶ ὅλα τὰ γένη τῶν πραγματειῶν, ὅλους τοὺς χρόνους, ὅλους τοὺς τόπους καὶ ὅλας τὰς ποσότητας. Τὸ ἐμπόριον τοῦτο εἶναι ἀναγκαίως λίαν περιπεπλεγμένον. Ὑπάρχουσι δὲ εἶδη ἐμπορικῆς ὕλης, τὰ ὁποῖα δὲν μεταβιβάζονται εἰμὴ εἰς μεγάλας ποσότητας καὶ κατὰ περιοδικὰς ἐποχὰς, ὡς τὸ ρίζιον καὶ κατὰ μικρότερον λόγον ὁ βάμβαξ. Ὅσον ἀφορᾷ τοὺς ναύλους, αἱ τοπικαὶ συνήκαι ὡς ἰδιαιτέραι συμφωνίαι, διαφέρουσι πολὺ ἀναλόγως τῆς ἐμπορικῆς ὕλης ἣτις πρόκειται νὰ φορτωθῇ. Ὁ τρόπος καθ' ὃν προσδιορίζονται οἱ ναῦλοι καὶ τὸ ποσὸν αὐτῶν εἶναι ἐντελῶς διάφορος μεταξὺ τῶν ἀνατολικῶν χωρῶν, ἐν αἷς ἀπαντᾶται μεγάλη ποικιλία προϊόντων, καὶ τῶν Ἠνωμένων π. χ. Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς, ἐν αἷς τὰ μεγάλα ἀντικείμενα τῆς ἐξαγωγῆς περιορίζονται σχεδόν εἰς τὰ σιτηρὰ καὶ εἰς τὸν βάμβακα.

Αἱ ἐπόμεναι καταστατικαὶ περὶ τῶν ἐν τῇ τελευταίᾳ διετίᾳ 1880—81 ναύλων πληροφορίαι καὶ τοι οὐσιωδῶς περιορισμέναι κατὰ τόπους καὶ ἐμπορεύματα, ἔχουσι ἐν τούτοις διὰ τὴν ἔκτασιν τῆς κατ' αὐτὰς γενικῆς ἐμπορίας πολὺ τὸ ἐνδιαφέρον καὶ χαρακτηρίζουσι τὰς ἐκτεθείσας παρατηρήσεις. Οὕτως ἐπὶ τῶν δημητριακῶν καρπῶν ὁ ναῦλος ἀναβιβάζεται ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν μέσων ὄρων, ὡς ἐξῆς διὰ τοὺς λιμένας τῆς Ἀγγλίας α') ἐκ τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν (Νέα Ὑόρκη) κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1880 μὲν 5 σελίνια, τοῦ 1881

δὲ 6 καὶ κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ 1880 μὲν 5 σελίνια καὶ 11 δηνάρια, τοῦ 1881 δὲ 4 σελ. 6') ἐκ τῆς Ρωσσίας (Ὁδησσός) κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1880 μὲν 20 σελίνια, τοῦ 1881 δὲ 18,9 καὶ κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ 1880 μὲν 23 σελ. τοῦ 1881 δὲ 35.—Ὅσον ἀφορᾷ τὸν βάμβακα, ὁ ναῦλος αὐτοῦ ἀνεβιδάζετο ἀπὸ τῆς Ἰνδικῆς (Καλκούτα) διὰ τὴν Ἀγγλίαν κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1880 μὲν εἰς $\frac{1}{3}$ δην. τοῦ 1881 δὲ εἰς $\frac{1}{16}$ καὶ κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ 1880 μὲν εἰς $\frac{13}{32}$ τῶ 1881 δὲ εἰς $\frac{1}{16}$.—Ὅσον ἀφορᾷ τὸ ρίζιον, ὁ ναῦλος αὐτοῦ ἀνεβιδάζετο ἀπὸ τῶν λιμένων τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὀκεανοῦ διὰ τὴν Ἀγγλίαν κατὰ Ἰανουάριον τοῦ 1880 μὲν εἰς 67,9 σελίνια, τοῦ 1881 δὲ εἰς 57, καὶ κατὰ Ὀκτώβριον τοῦ 1880 μὲν εἰς 55,10 τοῦ 1881 δὲ εἰς 58,9.

Μεγάλην ἐπὶ τῶν ναύλων ἐπιρροὴν φυσικῶ τῶ λόγῳ ἐξασκεῖ ἀφ' ἑνὸς ὁ τόπος τῆς προελεύσεως καὶ ἀφ' ἑτέρου ὁ τόπος τῆς διευθύνσεως. Ἐὰν τὸ πλοῖον πρέπει νὰ μεταβῇ εἰς τὸν πρῶτον ἀνευ φορτίου ὅπως παραλάβῃ τὰ προϊόντα αὐτοῦ, ἐξ ἀνάγκης ὁ ναῦλος αὐτῶν θὰ περιλάβῃ καὶ τὰς δαπάνας τῆς ἀνευ φορτίου μεταγωγῆς τοῦ πλοίου. Ἐπίσης δὲ καὶ ἂν τὸ πλοῖον διευθύνεται εἰς λιμένα, ἐν ᾧ δὲν εὐρίσκει νὰ φορτωθῇ ἄλλα προϊόντα, δεόν νὰ εὐρῆ ἐν τῶ ναύλῳ τῶν μεταφερομένων εἰς τὸν λιμένα τοῦτον πραγματειῶν ἀνάλογον εἰς χρήματα ἰκανοποίησιν. Ἡδὲ ἀρκεῖ νὰ ἀναστραφῶσιν οἱ ὅροι, ὅπως καὶ τὰ περὶ τὸν κανονισμόν τῶν ναύλων ἄλλην τραπῶσι διεύθυνσιν. Πάντοτε ὅμως ἡ βᾶσις ἐπὶ τοῦ προκειμένου θέματος ἀνήκει εἰς τὴν ποικιλίαν ἢ τὴν μονοτονίαν τῆς παραγωγῆς, διότι, καθ' ὅσον αὕτη διατελεῖ ὑπὸ τοὺς ὅρους τῆς πρώτης ἢ τῆς δευτέρας, κατὰ τοσοῦτον ἢ μεταβιβαστικῆ διὰ τῶν πλοίων βλόμηχανία τροποποιεῖ τὰς ἀπαιτήσεις τῆς, ἀναλόγως τῶν τόπων καὶ τῶν τοῦ ἔτους ὥρων.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΠΟΦΘΕΓΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ ΓΕΩΡΓΩΝ.

Ἐν τῇ κατὰ τὸ 1864 δημοσιευθείσῃ ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως Στατιστικῆ τῆς Ἑλληνικῆς γεωργίας περιλαμβάνονται παρατηρήσεις καὶ ἀποφθέγματα τοῦ γεωργικοῦ τῆς Ἑλλάδος Λαοῦ, ἐπὶ τῶν ὁποίων δύναται ἡ πρακτικὴ νὰ χρησιμεύσῃ ὡς βᾶσις περαιτέρω ἔτι μελετῶν, διότι ἡ θεωρία τὴν ὁποίαν δημιουργοῦσιν οἱ Λαοὶ, εἶναι ἡ λαμπὰς τὴν ὁποίαν ζητοῦσιν οἱ ἐπιστήμονες. Ἡ περὶ ἧς πρόκειται γεωργικὴ εἰς λαϊκὰς σκέψεις προμῆθεια διαμοιράζεται κατὰ τόπους ὡς ἑξῆς:

1) Ἀ τ τ ι κ ῆ. — Ἐὰν αἱ βροχαὶ ὡσεὶ πρώϊμοι, ἤτοι ἀρχίσωσι τὸν Αὐγούστον μῆνα, προμηνύεται ἀφορία εἰς τὰ γεννήματα, διότι ἡ γῆ χάνει ταχέως τὴν δυνάμιν τῆς, τὰ χόρτα ἀξάνουσι καὶ τὰ γεννήματα πνίγονται· ἐὰν αἱ βροχαὶ ἀρχίσωσι τὸν Ὀκτώβριον περιμένεται εὐτυχία. — Ἐὰν ἐπὶ τῆς ἀνθίσεως τῶν ἀμπέλων καὶ τῶν ἐλαιοδένδρων ἐπέλθουν βροχαὶ περιμένεται δυστυχία εἰς αὐτά. — Ἐὰν ἐν καιρῷ χειμῶνος πέση χιῶν ἥτις νὰ καλύψῃ τὴν γῆν, ἡ δὲ διάλυσις αὐτῆς διαρκέσῃ 6—10 ἡμέρας περιμένεται εἰς μὲν τὰ προϊόντα ἐν γένει εὐτυχία, εἰς δὲ τὰ ποίμνια δυστυχία. — Τὸ κλάδευμα τῶν ἀμπέλων, ἡ ἐμβολίασις καὶ ἐμφύτευσις τῶν δένδρων, καὶ ἡ ὑλοτομία κατὰ τὴν πρώτην καὶ δευτέραν φάσιν τῆς σελήνης δὲν εἶναι ἐπιτυχῆς, ἀλλὰ κατὰ τὴν τρίτην καὶ τετάρτην φάσιν αὐτῆς. — Τὸν Γενάρην κόψε κλήμα καὶ φεγγάρι μὴ γυρέψης. — Κόψε ξύλον τὸν Γενάρην καὶ μὴ καρτερεῖς φεγγάρι. — Γενναριώτικον φεγγάρι κλάδευε καὶ μέραν μὴ ξετάζης. — Μάϊος ἄβροχος μούστος ἀμετρος. — Γενάρην μῆνα κλάδευε καὶ φεγγάρι μὴ γυρεύης. — Τὸν Νοέμβριον μῆνα σπεῖρε. — Χαρὰ στὰ φῶτα τὰ στεγνά καὶ τὴν λαμπρὴν βρεγμένην. — Ὅλον τὸν Μάρτιον φοβοῦμαι καὶ ἕως τ' Ἀπριλίου τὰς δεκαοκτώ. — Ἄν κάμ' ὁ Μάρτης δύο νερά καὶ Ἀπρίλης ἄλλο ἓνα, χαρὰς τονε τὸν

ἄρχοντα ποῦχει στὴν γῆν σπαρμένα. — Χαρὰ στὰ γέννα τὰ στεγνά, τὰ φῶτα χιονισμένα καὶ τὴν λαμπρὴν βρεχούμενη τ' ἀμπάρια γεμισμένα.

2) Λεβαδεία. — Τὸ κλάδευμα τῶν ἀμπέλων θεωρεῖται ἐπιτυχές ἐντὸς τοῦ μηνὸς Ἰανουαρίου γινόμενον ὅθεν: Γενάρη μῆνα κλάδευε φεγγάρι μὴν ξετάζεις. — Ὡς πρὸς τὴν σελήνην δοξάζεται ὑπὸ τῶν γεωργῶν, ὅτι ἐφ' ὅσας ἡμέρας διαρκέσῃ αὕτη φωτεινὴ μετὰ τὸ Ἅγιον Πάσχα εἰς τόσας δραχμὰς ὁ ἀναβῆ τὸ κοιλὸν τοῦ σίτου καὶ σχετικῶς τῶν ἄλλων καρπῶν. — Ὡς πρὸς τὴν χιόνα διατηρεῖται τὸ ἀπόφθεγμα, ὅτι ἐάν κα- ταπέσῃ ἀφθονος χιὼν αἰσποραὶ εὐτυχοῦσι, διότι φρονοῦσιν ὅτι ἡ χιὼν λυπαίνει τοὺς ἀγροὺς καὶ καθίστησιν αὐτοὺς γονι- μωτέρους.

Μέγαρα. — Ὄταν τὴν ἡμέραν τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ (20 Ἰουλίου) φανερωθῆ συνέφον εἰς τὸν οὐρανὸν πρὶν εὐγῆ ὁ ἥλιος, θεωρεῖται χρόνος εὐτυχησμένος. — Ὄταν τὰ ξημερώματα τῆς ἡμέρας τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ ὁ σκύλος κοιμᾶται μὲ τὴν μύ- την εἰς τὴν οὐρὰν (δηλ. κουλουριασμένος) ὁ χειμῶν περιμένε- ται δριμύς, ἔταν δὲ κοιμᾶται ξαπλωμένος περιμένεται καλός. — Τὰ ἡμερομῆνια τοῦ Αὐγούστου (δηλ. ἀπὸ 1 — 6) ἂν ὁ οὐ- ρανὸς ἦναι συνεφιάσμένος προμηνύεται εὐτυχία. — Ἄν τὸν Αὐ- γουστον τὸ φυτὸν μπότζικας (σκυλλοκρομμύδα) βγάξῃ σπάχου, τὸ σπάχου τοῦτο ὀνομάζεται γεωργός, καὶ ἂν ἔχῃ καρπὸν τὸ σπάχου σημαίνει εὐτυχία, ἂν δὲ ἔχι, δυστυχία. — Ἄν πάρῃ ὁ Μάρτης μιὰ βροχὴ καὶ ὁ Ἀπρίλης ἄλλας δύο, νὰ ἰδεῖς ἀμά- ξια σὰν αὐτὸ, πόσα θάναι στὸ χωριό. — Ἄν κάμ' ὁ Μάρτης δύο νερά καὶ Ἀπρίλης ἄλλο ἓνα, χαρὰ σ' ἐκεῖνον τὸν γεωργὸν ποῦχει στὴν γῆν σπαρμένα. — Ὄταν τὰ πρόβατα βήχουν καὶ χορεύουν προμηνύεται χειμῶν. — Ὅποιος σπείρει καὶ δὲν σπεί- ρει τὸν Μάιον μετανοεῖ. — Τετράδῃ ἡμέρα τοῦ Χριστοῦ τοῦ τράγου ἡ μάνα χαίρεται (θα γείνει χόρτον). — Ἡ πρώϊμος σπορὰ εἶναι εὐτυχία. — Ὄταν ὁ σκῖνος ἔχῃ καρπὸν, σημαίνει εὐτυχίαν εἰς τὰς ἐλαίας. — Ὄταν τὸ πριναρί ἔχει καρπὸν, ση- μαίνει εὐτυχίαν εἰς τὰς ἐλαίας. — Τὸ ρύκι (ἐρύκη) ὅταν ἀνοίγῃ

τὸν Ὀκτώβριον σημαίνει εὐτυχίαν εἰς τὰ μελίσσια. — Ὄταν τὸ σφεντάμι ἀνοίγῃ τὸ Γενάρη σημαίνει εὐτυχίαν εἰς τὰ μελί- σσια καὶ εἰς τὰ σπαρτά. — Τὸ σύναγμα τῶν φυτῶν εἰς τὴν χά- σιν τοῦ φεγγαριοῦ. — Τὸ σμίξιμον τῶν ζώων τὴν πρώτην ἡμέ- ραν τοῦ φεγγαριοῦ. — Τὸ φύτευμα τῶν ἐλαιῶν ἀπὸ τὸν Φε- βρουάριον μέχρι τοῦ Ἰουνίου. — Τὸ μπόλιασμα τῶν ἐλαιῶν εἰς τὴν χάσιν τοῦ φεγγαριοῦ. — Τὸ μπόλιασμα τῶν ἀχλαδιῶν κατὰ τὸ ὕστερον τέταρτον τοῦ φεγγαριοῦ. — Ἄν ὁ σκύλος τοῦ ποιμένου τὴν 29 Αὐγούστου εἶναι κουλουριασμένος καὶ ἔχῃ τὸ κεφάλι του ἀνάμεσα τῶν ὀπισθίων ποδῶν του, σημαίνει βαρὺν χειμῶνα.

Σαλαμίς. — Ὄταν ὁ στάχυς τῆς ἀγριοκρομμύδας ἦναι γεμάτος καρπὸν, σημαίνει εὐτυχίαν εἰς τὰ γεννύματα. — Ὄ- ταν πάρῃ ὁ Μάρτης δύο νερά καὶ ὁ Ἀπρίλης ἄλλο ἓνα, ὁ γεωρ- γὸς γεμίζει δύο ἀποθήκας. — Χαρὰ στὰ φῶτα τὰ στεγνά καὶ τὴν λαμπρὴν βρεγμένη. — Τὸ χιόνι εἶναι κοπριά στὰ ἐλαιό- δενδρα. — Ὅρθὸ φεγγάρι, δίπλα παραβοκύρη. — Δίπλα φεγγάρι, ὀρθὸς παραβοκύρη. — Τὸ κλάδευμα τῶν ἀμπέλων ἐν πανσε- λήνῳ. — Τὸ σύναγμα τῶν φυτῶν κατὰ τὸ τελευταῖον τέταρ- τον τῆς σελήνης.

Ἐλευσίς. — Ὁ βλαστὸς τῆς σκυλλοκρομμύδας ἂν καρ- πίσῃ, εὐτυχία εἰς τὰ σπαρτά. — Ὁ σκῖνος ἂν καρπίσῃ, καρπί- ζουσι τὰ ἐλαιόδενδρα. — Ὄταν ἡ ἡμέρα τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ (20 Ἰουλίου) ἦναι συνεφώδης, γίνεται τὸ βαμβάκι εὐτυχές.

6) Εἰδυλλία. — Ὄταν ὁ ἥλιος ἦναι λαμπρὸς τὴν πρω- τοχρονιά, σημαίνει εὐτυχίαν.

7) Χαλκίς. — Ἡ σπορὰ τῶν πρώϊμων θεωρεῖται γόνιμος τὸν Νοέμβριον. — Τὸν Νοέμβρη νόει καὶ σπέρνε. — Δεκέμβρη δίκαια καὶ ἂν ἔσπειρες, ἂν ἔχῃς ἀκόμα σπεῖρε. — Τοῦ Γενάρη τοῦ ζευγάρη, διάβολος θὲ νὰ τὸ πάρῃ. — Ἄν κάμ' Ἀπρίλης δύο νερά καὶ ὁ Μάης ἄλλο ἓνα, τότε τ' ἀμπελοχώραφα χαί- ρονται τὰ καίμμένα. — Τὸν Γενάρη κλάδευε καὶ φεγγάρι μὴ γυ- ρεύεις. — Αὐγούστος ἀβροχος, μοῦστος ἀμετρος. — Ἐνας κόμ- πος πέντε μῆνες, πέντε κόμπτοι ἓνα μῆνα (νοεῖ ὅτι ὁ ἰδιο-

κτήτης πρέπει να ἔχη πρόχειρα τὰ ἔξοδα τῆς καλλιεργείας εἰς τὸν καιρὸν). — Τὸν Φεβρουάριον καὶ Μάρτιον παρατηροῦν τὴν νέαν σελήνην, ὅτε δὲν κλαδεύουν παρὰ μετὰ παρέλευσιν ὀλίγων ἡμερῶν ἀπὸ τῆς ἀναφανίσεώς της.

8) Μεσολόγγιον. — Γενάρη μῆνα κλάδευε, φεγγάρι μὴ τηρεῖς. — Τὸν Νοέμβριον νόγα καὶ σπέρνε. — Τὸν Δεκεμβριον δίκαια σπέργε. — Ὅστις θέλει νὰ βαμβακώσῃ, (νὰ ἐπιτύχῃ τὸ βαμβάκι του) τὸν γενάρη νὰ ὀργώσῃ. — Χαρὰ στὰ γένα τὰ στεγνά, τὰ φῶτα χιονισμένα καὶ τὴν λαμπρὴ βροχούμενη τ' ἀμπάρια γεμισμένα. — Τοιαύτην παροιμίαν ἔχουσι καὶ οἱ Ἄλβανοὶ λέγοντες: τὸ λαμπρὰ βρεμένη, τὸ κοφίνα γεμισμένη. — Διὰ τὴν εὐτυχίαν τῶν αἰγῶν καὶ προβάτων: Τράγομάνος χαίρεται, ὅταν συμπέσῃ ἡ γέννησις τοῦ Χριστοῦ ἡμέραν τετάρτην. — Κριομάνος χαίρεται, δηλ. ὁ ποιμὴν τῶν προβάτων, ὅταν συμπέσῃ πέμπτην. Παρατηροῦνται τὰ λεγόμενα ἡμερομήνια, τὰς πρώτας ἕξ ἡμέρας τοῦ Αὐγούστου καὶ ὑπολογίζεται ἐκάστη ἡμέρα εἰς δύο μῆνας, καὶ ἐκ ταύτης προοιωνίζεται ἐὰν ὁ χειμὼν ἔσεται δριμύς, ἢ τὸ ἐναντίον. — Μάης ἄβροχος, μοῦστος ἄμετρος. Ἄν λείψουν τὰ νερά μου, νὰ ἰδῶ τὰ λάχανά σου (ἐννοεῖ ἂν δὲν βρέξῃ τὸ φθινόπωρον, δὲν ἐπιτυγχάνουσιν οἱ δημητριακοὶ καρποί).

9) Ναύπακτος. — Τὸ Ἅγιον Πάσχα λέγουσιν, ὅτι ὅσας ἡμέρας ὑπολείπονται πρὸς συμπλήρωσιν τοῦ τελευταίου τετάρτου τῆς σελήνης, τόσας δραχμὰς τιμᾶται ἕκαστον κουβέλιον (30 ὀκάδ.) ἀραβοσίτου. — Ἐὰν βρέξῃ τὴν ἡμέραν τῆς ἀναλήψεως οἱ ποιμένες λέγουσιν, ὅτι οὐδὲν ἀρνίον γίνεται ζυγοῦρι [διετὲς], δηλαδή ψοφᾷ. — Ἐὰν βρέξῃ Ἀπρίλης δύο νερά, καὶ ὁ Μάης ἄλλο ἓνα, χαρὰ σ' ἐκεῖνα τὰ σπαρτά, ποῦ ναι ἔς τὴν γῆν σπαρμένα.

10) Φθιώτις. — Ὅποιαδήποτε ἀτμοσφαιρικὴ κατάστασις κυριεύσῃ τὴν πρώτην τοῦ ἔτους, ἐξακολουθήσῃ ὡς ἡ ἐπικρατεστέρα καθ' ὅλον τὸ ἔτος. Κατ' ἄλλους, ὁ πνεύσων κατὰ τὴν ἡμέραν τῶν Θεοφανείων ἀνεμος, ἔσεται ὁ ἐπικρατέστερος καθ' ὅλον τὸ ἔτος, καὶ εἰ μὲν βόρειος οἰωνίζεται εὐκαρπία, ὡς

προσδοκούμενον ὑγρὸν τὸ ἔαρ καὶ τὸ θέρος. Τὴν βροχὴν κατὰ τὴν ἡμέραν τοῦ Πάσχα θεωροῦσιν ὡς εὐτυχίαν. Τὴν δὲ τρίτην Μαΐου ἐκλαμβάνουσι ἐπὶ κακοῦ. Ἐπὶ τῶν πρώτων δώδεκα ἡμερῶν τοῦ Αὐγούστου οἰωνίζεται ἡ κατάστασις τῶν δώδεκα μηνῶν τοῦ ἔτους, ἐκάστης ἡμέρας ἀντιστοιχούσης μὲ τὸν σχετικὸν μῆνα. Τὸ κλάδευμα τῶν ἀμπέλων θεωρεῖται εὐτυχέστερον κατὰ τὸ τελευταῖον τέταρτον τῆς σελήνης. Ἐπὶ τῆς σελήνης παρατηροῦσιν, ὅτι εἰ μὲν κατὰ τὴν πρώτην φάσιν αὐτῆς φέρῃ τὸ κοίλωμα πρὸς τὰ ἄνω, σημαίνει ἀνομβρίαν καὶ καλοκαιρίαν· εἰ δὲ πρὸς τὰ κάτω προμηνύει θυελώδη χειμῶνα. — Ἡ χιῶν θεωρεῖται γενικῶς ὡς ὠφελοῦσα ἅπαντα τὰ προϊόντα τῆς γῆς, βλάπτουσα δὲ τὴν κτηνοτροφίαν, ὅταν καλύψῃ ἀφθόνως τὰς πεδιάδας.

11) Πάτραι. Ἡ πούλια βασιλεύοντας καὶ ὁ καλὸς ζευγολάτης ἀποσπέρνοντας. — Γενάρη μῆνα κλάδευε, φεγγάρι μὴ τηράζῃς. — Χαρὰ στὰ γένα τὰ στεγνά καὶ τὴν λαμπρὴ βρεγμένη. — Νὰ βρέξῃ ὁ Μάιος δύο νερά καὶ ὁ θεριστῆς (Ἰούνιος) μόνον ἓνα (λέγεται διὰ τὰ σπαρτά τῶν ὄρειων, ὅπου αἱ κατὰ τὸν Μάιον βροχαὶ ὠφελοῦσι. — Μάιον ἄβροχον, χρονιὰ εὐτυχισμένη (λέγεται διὰ τὰς πεδιάδας ὅπου αἱ κατὰ τὸν Μάιον βροχαὶ βλάπτουν ὅσον ὀλίγαι καὶ ἂν ἦναι. — Ὁ καλὸς Μάρτιος εἰς τὰ κάρβουνα, καὶ ὁ κακὸς στὸν ἥλιον. — Ὅτι τὰ κατὰ τὸν Μάρτιον φύχῃ καὶ βροχαὶ ὠφελοῦσι τὰ σπαρτά καὶ τὰς δενδροφυτείας). — Ὅρθῃ σελήνῃ δίπλα καρβοκύρη· δίπλα σελήνῃ ὀρθὸς καρβοκύρης. — Ὅταν καὶ καλοῦ καιροῦ ὑπάρχοντος ὁ σκύλος τοῦ ποιμένου βάλῃ τὴν μύτην πρὸς τὴν γῆν καθήμενος, προμηνύεται μεταβολὴ τῆς ἀτμοσφαιρας ταραχώδης.

12) Καλάβρυτα. Γενάρη μῆνα κλάδευε, φεγγάρι μὴ πξετάξῃς. — Τὰ πολλὰ χρόνια προμηνύουν εὐφορίαν. Αἱ πρῶται ἡμέραι τοῦ Αὐγούστου κοινῶς ἡμερομήνια λεγόμενα (ἀπὸ 1 — 6) παρατηροῦνται ὑπὸ τῶν ποιμένων ἰδίᾳ, ὅτι ἐξ αὐτῶν προοιωνίζεται ὁ καιρὸς ὅλου τοῦ χρόνου, ἀποδιδομένου τοῦ ἡμίσεως ἐκάστης ἡμέρας εἰς ἕκαστον μῆνα, καὶ ὅτι καιρὸν κάμει τὸ ἡμισυ τοῦτο θὰ κάμει καὶ ὁ μῆν εἰς ὃν ἀποδίδεται.

13) Ἡ λεία. Ἐὰν ἡ πρώτη ἡμέρα τοῦ Αὐγούστου ἦναι νεφώδης, ἡ ἀνοιξίς δὲν εἶναι καλὴ καὶ βλάπτει εἰς ὅλα τὰ προϊόντα. — Ἐὰν ὁ Μάιος ἦναι βροχερός καταστρέφονται τὰ γεννήματα, τὰ φυτὰ καὶ αἱ σταφίδες. — Ὁ καλὸς Μάρτης στὰ κάρβουνα καὶ ὁ κακὸς στοὺς ἰσκιούς (δηλοῖ ὅταν τὸν Μάρτιον συμβαίνουσι ψύχη καὶ βροχαὶ σημαίνει εὐτυχία, καὶ τ' ἀνάπαλιν ὅταν ζέστη). Ἄν βρέξῃ ὁ Μάρτης δύο νερά καὶ ὁ Ἀπρίλης ἄλλο ἓνα, χαρὰ σὲ ἐκεῖνον τὸν γεωργὸν π' ἔχει πολλὰ σπαρμένα. — Χαρὰ στὰ γέννα τὰ στεγνὰ τὰ φῶτα χιονισμένα καὶ τὴν λαμπρὰ βρεχούμενη τ' ἀμπάρια γεμισμένα. — Ἐπὶ τῆς Σελήνης εἰκάζουν, ὅτι ὅταν τὰς κεφαλαὶς ἔχη ἐστραμμένας πρὸς μεσημέριαν προμηνύει ὑετὸν, ὅταν δὲ πρὸς τὰ ἄνω εὐδίαν. — Ἐπὶ τοῦ ἡλίου ὅταν ἀνατέλλῃ καθαρὸς σημαίνει εὐδίαν, ὅταν δὲ ἐρυθρὸς βροχὴν, ὅταν πάλιν δύῃ καθαρὸς σημαίνει εὐδίαν, καὶ βροχὴν τ' ἀνάπαλιν. — Ἐπὶ τῆς χιόνος ὅταν τὰ χιόνια ἦναι πολλὰ προμηνύεται εὐτυχία καὶ ξυλοκαρπία. — Προγινώσκουσι τινὲς τὸν καιρὸν ἐκ τῶν λεγομένων ἡμερομηνίων. ἦτοι ἀπὸ τῆς 1 ἡμέρας ἕως τῆς 12 τοῦ μηνὸς Αὐγούστου ἐκάστη ἡμέρα δηλοῖ τὸν καιρὸν ἑνὸς μηνός. ἦτοι ἡ πρώτη σημαίνει τὸν Αὐγουστον, ἡ δευτέρα τὸν Σεπτέμβριον καὶ καθ' ἑξῆς ὅλους τοὺς λοιποὺς μῆνας τοῦ ἔτους. ἐκ τοῦ πνέοντος ἀνέμου ἡ ἀναφανέντος νέφους εἰκάζουσι, ὅτι ὁ δεῖνα μῆν θὰ εἶναι βροχερός ἢ μή. ἐὰν δηλαδὴ κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς πνέῃ ζέφυρος προμηνύεται βροχὴ, ἂν δὲ βορρᾶς ξηρασία καὶ καθ' ἑξῆς καὶ ἂν κατὰ τοὺς μῆνας τοῦ τε φθινοπώρου καὶ τοῦ ἔαρος ἦναι ὑετοὶ προμηνύεται εὐφορία δημητριακῶν καρπῶν ἂν δὲ ἀνομβρία, ἀφορία καὶ δυστυχία.

14) Ἀρκαδία. Ἐὰν ὁ ἀσφόδελος (σφερδοῦκλι) ἔχη κατὰ τὸν Ἀπρίλιον κάρπον, προμηνύεται εὐτυχία εἰς τοὺς δημητριακοὺς καρπούς. — Ἐὰν ἡ καλλιεργουμένη γῆ ἔχη πάχνην παχεῖαν, προμηνύεται εὐφορία εἰς τοὺς δημητριακοὺς καρπούς. — Αὐγουστος ἄβροχος, μούστος ἄμετρος. — Ἐὰν τὴν ἡμέραν τῶν Χριστουγεννῶν πνέῃ βόρειος ἀνεμος καὶ συμπέσῃ νὰ πνέῃ τοιοῦτος καὶ ἐπὶ τῶν Θεοφανείων οἰωνίζεται, εὐτυχία εἰς

τὰ προϊόντα, ὡσαύτως καὶ ἐὰν τὴν πρώτην τοῦ ἔτους ἦναι καλοκαιρία. — Ὅταν ὁ Σεπτέμβριος ἦναι βροχερός, προμηνύεται εὐτυχία εἰς τοὺς δημητριακοὺς καρπούς, διότι ἀρχεται προίμως ἡ σπορὰ καὶ τελειώνει μέχρι τῆς 18 Νοεμβρίου, ὅτε δύνουσι τὰ ἄστρα τῆς καλουμένης πούλιας (πλειάδος). Ὅθεν ἡ ἐξῆς παροιμία: — Ἡ πούλια βασιλεύουσα (δύουσα) καὶ πίσω παραγγέλλουσα, μηδὲ τζοπάνης στὰ βουνά, μηδὲ γεωργὸς στοὺς κάμπους. — Χαρὰ στὰ φῶτα τὰ στεγνὰ κλπ. — Νὰ βρέξῃ ὁ Ἀπρίλης δύο νερά κλπ. — Τοῦ Μάϊ τῆς νύκτας τὸ νερὸ τ' ἀλάφια ξεμονιζει (τὰ ψοφᾶ). — Ἡ πέμπτη τοῦ Αὐγούστου ἀνεφος, καὶ ὁ Μάης ἄβροχος. — Ζουρλὸς (τρελὸς) σπέρνει, Χριστὸς εὐλογεῖ (τοῦτέστι ὁ γεωργὸς πρέπει νὰ σπεῖρῃ πάντοτε). — Γέρο κριθάρι θέριζε, σιτάρι παληκάρη. — Πρώϊμα ἔσπειρες τὸ κουδέλ' ἐγέμισες. — Ὅταν ὁ δίσκος τῆς σελήνης εἶναι ὀρθίος σημαίνει ξηρασίαν, ὅθεν — Σελήνη ὀρθή, δὲν ἔχει βροχὴ. — Ἄμα ἡ Σελήνη ἀρχίσῃ νὰ ἐλαττοῦται, ἂν βρέξῃ προμηνύεται εὐτυχία, ὅθεν: — Βρεγμένον γύρισμα (σελήνης) ἀμπαριοῦ γέμισμα. — Παρατηροῦσι τὴν Σελήνην τὸ Πάσχα, καὶ εἰ μὲν αἱ ἡμέραι τῆς ἀνανεώσεώς της πολλαὶ, προμηνύεται εὐτυχία. — Τὸ κλάδευμα τῶν ἀμπέλων ἐνεργεῖται, ὅταν ἡ σελήνη εὐρίσκεται εἰς ἐλάττωσιν, δὲν ἐνεργεῖται δὲ ὅταν ἦναι πανσέληνος, ἢ ὅταν εὐρίσκεται εἰς τὴν στροφὴν της. — Αἱ φυτεῖαι ὀπωροφόρων δένδρων μετὰ τὰ Χριστουγεννα, τῶν δὲ μωρεῶν καὶ ἀμπέλων τὸν Μάρτιον καὶ Ἀπρίλιον καθ' ἣν ἐποχὴν ἡ Σελήνη εὐρίσκεται εἰς ἐλάττωσιν. — Ὁ ἥλιος παρατηρεῖται κατὰ τὴν 9 Δεκεμβρίου, ἦτοι κατὰ τὴν ἀρχὴν τῆς χειμερινῆς ὥρας, καὶ εἰ μὲν αἱ ἀκτῖνες του εἶναι καυτεραὶ, προμηνύεται χειμῶν βαρὺς καὶ εἰσοδεία μετρία· εἰ δὲ νεφελώδης, χειμῶν ὀλίγος καὶ εὐτυχία. — Ὅταν βρέξῃ κατὰ τὰ ἡμερομῆνια (1 — 6 Αὐγούστου,) δριμιάζονται αἱ ἐλαταὶ καὶ δὲν καρποφοροῦν ὡσαύτως καὶ ὅταν βρέξῃ εἰς τὸ ἄνθος των.

15) Γύθειον. Ὅταν ὁ καιρὸς ἦναι βροχερός αἱ ἐμφυτεύσεις τῶν δένδρων εὐδόκιμοῦσι. — Τὸ κλάδευμα τῶν δένδρων,

ένεργεῖται, ὅταν ἡ σελήνη ἄρχεται νὰ ἐλαττοῦται. — Ὅταν πέση χιῶν, προμηνύει εὐτυχίαν εἰς τὰ σπαρτὰ καὶ τὰ δένδρα.

16) Οἶ τ υ λ ο ν. Ἐὰν εὐτυχῆσῃ τὸ πρῶτον, ἢ τὸ ὄψιμον σπορίον σου (σπορά), μὴ τὸ εἶπῃς οὔτε εἰς τὰ παιδιὰ σου· σημαίνει, ὅτι τὸ μεσαῖον σπορίον εἶναι ἀσφαλέστερον. — Ἐὰν τὸ τεσσαρακονταήμερον δὲν οὐρήσῃ οὔτε λαγῶς εἰς τὰ γεννήματα, εἶναι εὐτυχία. — Καὶ τὰ φῶτα φωτερά, καὶ τὸ Πάσχα βροχερόν. — Ὅλος ὁ κόσμος χαίρεται καὶ ἡ Κρήτη καμαρώνει. — Ἄν βρέξῃ ὁ Μάρτης τρία νερά καὶ ὁ Ἀπρίλης ἄλλα δύο, νὰ ἰδῆς τοῦ Μάρτη τὰ κουκκιά τ' Ἀπρίλη τὰ σιτάρια, νὰ ἰδῆς τὸν γέρον κριθαρον πῶς στρίφτει τὸ μουστάκι. — Τὰ πρωτόβροχα (αἱ βροχαὶ τοῦ Σεπτεμβρίου) πρέπει νὰ εὕρουν τὰ λούπινα εἰς τὴν γῆν. — Ὅταν τὰ λούπινα κάμουν καλόγηρον (τὸ ἄνθος των), τὰ ἄρνιά πρέπει νὰ μὴ βόσκουν εἰς αὐτά. — Μέσα ὁ Μάρτης, μέσα ἡ σβάρνα. — Τὸν Φεβρουάριον ὀργώνουν τὴν γῆν δι' ὄψιμα καὶ ἀφίνουν τὸ πρόσωπον αὐτῆς μὲ δύο αὐλακας, ἀλλ' ἀφοῦ ἀρχίσῃ ὁ Μάρτης, τότε εἶναι χρεία νὰ ἰσοπεδωθῇ. — Ὅταν ἡ σκυλλοκρομμύδα ἀνθῇ, εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ στελέχους τοῦ σιταρίου πολλὰ εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ στελέχους τῆς, ἤτοι τὰ τρία πρῶτα ἀνθη φανερώνουν εὐτυχίαν εἰς τὰ πρῶμα, τὸ μεσαῖον δεικνύει εὐτυχίαν εἰς τὸν σίτον, καὶ τὸ τρίτον εἰς τὰ ὄψιμα.

17) Μ ε σ σ η ν ἰ α. Ἐπιτυχῆς ἡ σπορά, ὅταν ἤθελε γίνῃ ἐν ὄσῳ ἐξακολουθεῖ φαινόμενος ὁ πλανήτης (πλειάδες) πούλια κοινῶς. — Παρατηροῦνται αἱ πρῶται ἡμέραι τοῦ Αὐγούστου (1—6) ἡμερομῆνια καλούμεναι, ἐξ ὧν προμηνύεται ἡ κατάστασις τοῦ καιροῦ ἐκάστου τῶν δώδεκα μηνῶν τοῦ ἔτους· τὰς ἡμέρας ταύτας ὀνομάζουσι δρύματα. — Τὴν πρωΐαν τῆς 20 Ἰουλίου ἡμέραν τοῦ προφήτου Ἡλιοῦ, οἱ ποιμένες παρατηροῦν τοὺς κύνας των· καὶ εἰς οὗτοι εὐρίσκωνται κυκλοζιδῶς κείμενοι, προμηνύεται δριμύς ὁ χειμῶν. — Χαρὰ στὰ γέννα τὰ στεγνά κλπ. — Μάης ἄβρεχος μούστος ἄμετρος. — Τὸν Γενάρη κλάδευε καὶ φεγγάρι μὴ ρωτᾶς. — Καλὸς Μάρτης στὰ κάρβουνα καὶ ὁ κακὸς στὸν ἥλιο. — Τὸν ἄλωνάρη ἔβρεχε στὸ ποντισμέ-

νο τόπο. — Ἄν βρέξῃ ὁ Μάρτης δύο νερά καὶ ὁ Ἀπρίλης ἄλλο ἓνα, νὰ ἰδῆς σταφύλια σὰν παιδιὰ καὶ πῆταις σὰν ἄλώνια. — Χριστούγεννα χριστόχιονα, Φῶτα φωτεινά, Ἀποκριαῖς ἀποκλεισταῖς, Λάμπρὰ καλοβρεγμένη, εἰς ὃν χρόνος ὁ καλός.

18) Ἀ ρ γ ο λ ἰ ε ς. Ὅταν οἱ κόνοι (κουκουνάρα) τῶν ἐλάτων χύνουν πολλὴν ρητίνην προμηνύουν δριμὺν χειμῶνα καὶ χιόνι ἄφθονον.

19) Σ ὕ ρ ο ς. Νοέμβρη νόει καὶ σπέρνε χλωρὰ ζηρὰ πελίκαστα. — Δεκέμβρη ἰδὲ καὶ ἀπόσπερνε, εἰδὲ καὶ δὲν ἀποσπείρεις τάγιζε καὶ σταύλιζε. — Ἄν κάμῃ ὁ Μάρτης δύο νερά καὶ ὁ Ἀπρίλης ἄλλο ἓνα, χαρὰ σ' ἐκεῖνο τὸν ζευγᾶ πῶχει πολλὰ σπαρμένα. — Πάτει μαλλιά στὸν αὐλακα καὶ ὄχι μαλλιά στ' ἄλωνι. — Κάλλιο λόγια στὸ χωράφι πάρα μάλωμα στ' ἄλωνι. — Ἐνα χρόνο ἄσπορο, πέντε χρόνια ἄζυμος. — Ἄν κάμῃς χέρσα καὶ κάμουνε, μὴ τὸ εἰπῆς τοῦ παιδιοῦ σου. — Τὸ νερὸ τοῦ Ἀπριλιοῦ εἶναι πλοῦτος τοῦ κόσμου. — Κακοθερίζεις τραγωδεῖς, κακὸν χειμῶνα ὁ ἄχεις. — Τὴν ὕστερη ἐβδομάδα τοῦ Μαρτιοῦ καὶ τὴν πρώτη τ' Ἀπριλιοῦ, βρέχει, χιονίζει, κάνε μπαμπάκι. — Τὸν Γενάρη κόψε βέργα καὶ φεγγάρι μὴ γυρεύης. — Τὰς 25 τοῦ Μαρτιοῦ μήτε σκύλος κούντουρος (κολωβός) νὰ μὴν ἐμβῇ εἰς τὸ ἀμπέλι. — Βάλε ἀσπρογέννη νὰ μὲ κλαδέυῃ, ἀμύστακο νὰ μὲ σκάψῃ, τὸ φύλλον μου μὴ πάρῃς, τὴν κοπριά σου δὲν θέλω καὶ θὰ βγάλω τὸ χρέος σου. — Ὁ σωρόκος ἄκαρπος, ἀγαλὸς ἀσταχυς. — Ἄρνιά καὶ ἐρίφια τὸ Μάϊ δεικνύουν. — Τὸ Μάρτη τὸ πρωὶ πηλά καὶ τὸ βράδυ χῶματα.

20) Μ ὕ κ ω ν ο ς. Τὸν Γενάρη κόπτε κλήμα καὶ φεγγάρι μὴ γυρεύης. — Ὀκτώβρη κλάν δὲν ἔσπειρες ὀκτῶ σωρούς δὲν ἔκαμες. — Ἄν κάμῃ ὁ Μάρτης δύο νερά καὶ ὁ Ἀπρίλης ἄλλο ἓνα, θὰ ἰδῆς τὰ σιτοκρίθαρα στὸ κάμπον ξαπλωμένα.

21) Θ ἦ ρ α. Ὅψιμον νιατὸν καὶ πρῶτον δίβολον. — Τὸν Μάρτη σκύλος κούντουρος (χωρὶς οὐρά) μὴν ἐμβῇ στὸ ἀμπέλι. — Τὸ χιόνι κοπριά εἰς τὸ χωράφι. — Ἄν κάμῃ ὁ Μάρτης δύο νερά καὶ ὁ Ἀπρίλης ἄλλο ἓνα, νὰ δῆς κολούραις φουσκωταῖς καὶ

πῆταις σὰν ἀλῶνι. — "Ἄν τὰ φῶτα φωτερά καὶ τὰ λαμπρά σκοτεινὰ (βροχερά), χαρὰ στὸν βουὴν καὶ τὸν ζευγᾶν. — Τὰ Νικολοβάρβαρα οἱ τοῖχοι ἰδρώνουν καὶ τὰ φωτοκάλαντα οἱ τοῖχοι ἀποξυλώνουν. — "Ὅταν θέλῃς σπεῖρε, μὲ τὸν Μάρτην ὁ ἀνθίσῃ. — Ἀμπέλι τοῦ χεργιοῦ σου, οἰκία τοῦ καιροῦ σου, καὶ ἑλιά τοῦ παπποῦ σου. — Τοῦ οἰκοκύρη τὸ μάτι εἶναι κοπρία εἰς τὸ χωράφι.

ΑΓΓΛΙΚΑΙ ΤΡΑΠΕΖΑΙ ΚΑΙ ΚΕΡΔΟΣΚΟΠΙΑΙ.

"Ἐχομεν ὑπ' ὄψιν διδακτικωτάτην μελέτην ἐπὶ τῆς τραπεζικῆς λειτουργίας, σχετικῶς πρὸς τὴν ἐπίτασιν τοῦ κερδοσκοπικοῦ πνεύματος τῆς χρηματιστικῆς, τὴν ὁποίαν ἐδημοσίευσεν τελευταῖον ἡ Σαββατιαία Ἐπιθεώρησις τοῦ Λονδίνου, ἀπὸ τῶν δεδομένων τὰ ὁποῖα χορηγεῖ ἡ Ἀγγλικὴ πρακτικὴ. Κατὰ τὰς στατιστικὰς λέγει τὸ ἔγκριτον φύλλον, τὰς δις τοῦ ἔτους δημοσιευόμενας ὑπὸ τοῦ «Οἰκονομολόγου» τοῦ Λονδίνου, αἱ τράπεζαι τοῦ Ἠνωμένου βασιλείου κατὰ τὸν παρελθόντα Ὀκτώβριον εἶχον ἀνὰ χεῖρας περὶ τὰ πέντε ἢ ἕξ ἑκατομμύρια λιρῶν ἀγγλικῶν εἰς καταθέσεις. Βεβαίως ὀλόκληρον τὸ κολοσσαῖον τοῦτο ποσὸν δὲν ἀντιπροσωπεύει πραγματικὰς καταθέσεις, κατὰ τὴν ἔννοιαν ὑπ' ἣν ἐννοεῖ συνήθως τὴν λέξιν ταύτην τὸ κοινόν. Μέρος αὐτοῦ ὑπολογίζεται δις, ὡς λ. χ. τὰ ἰσοζύγια τῶν τραπεζῶν εὔρηνται ἐν τε τοῖς λογαριασμοῖς τῆς τραπεζῆς τῆς Ἀγγλίας καὶ ἐν τοῖς τῶν τραπεζῶν τῶν δεχομένων καταθέσεις. Μέρος ἐπίσης ἀπαρτίζεται ἐκ τῶν προϊόντων τῶν δανείων καὶ τῶν προεξοφλήσεων. "Ὅταν ὁ κάτοχος συναλλαγματικῆς τινος προεξοφλῇ αὐτὴν ἢ ὅταν δανείζηται τις χρηματικόν τι ποσὸν ἐκ τραπεζῆς, τὸ προϊόν τῶν πράξεων τούτων ἐν ἀμφοτέραις ταύταις ταῖς περιπτώσεσι καταχωρίζεται εἰς πίστιν αὐτοῦ ἐν τοῖς βιβλίοις τῆς τραπεζῆς. Γενικῶς δὲ αἱ οὕτω γινόμεναι προκαταβολαὶ δὲν ἀποσύρονται ἐκ τῆς τραπεζῆς εἰς μετρητὰ χρήματα, ἀλλὰ πληρώνονται δι' ἐπι-

ταγῶν, καὶ οὕτω φαίνονται μόνον ὡς λογαριασμοὶ ἐν τοῖς βιβλίοις. Καὶ τελευταῖον μέγα μέρος ἀπαρτίζεται ἐκ τρεχομένων λογαριασμῶν.

Ἄλλ' οἰασδὴποτε ἀφαιρέσεις καὶ ἀν' ἐκτελέσωμεν, ἐξ ὧν τούτων τῶν κονδυλίων, αἱ πραγματικαὶ καταθέσεις, — ἦτοι τὰ ἀποταμιεύματα τῶν ἀνθρώπων — οἵτινες καταθέτουσι τὰ χρήματα αὐτῶν παρὰ τραπεζαῖς, εἴτε διότι ἐπιδιώκουσι κατάλληλον ἐπιχείρισιν πρὸς χρησιμοποίησιν τῶν κεφαλαίων αὐτῶν, εἴτε διότι δὲν γινώσκουσιν πῶς νὰ ἀποκτήσωσι δι' αὐτὰ ἀνώτερόν τινα τόκον, εἶναι μέγισται, καὶ ἀπέναντι τῶν καταθέσεων τούτων τὸ μόνον ἀποθεματικὸν κεφάλαιον εἶναι τὸ τῆς τραπεζῆς τῆς Ἀγγλίας. Τὸ ὑπὸ τῆς τραπεζῆς τῆς Ἀγγλίας φυλαττόμενον ἀποθεματικὸν τοῦτο κεφάλαιον ἐπὶ ἑβδομάδας ὀλοκλήρους διεκυμαίνεται περὶ τὰ 10 ἑκατομμύρια. Αἱ ἄλλαι τράπεζαι οὐδὲν πράγματι ἀποθεματικὸν κεφάλαιον φυλάττουσι παρ' ἑαυταῖς. Τὰ ποσὰ, τὰ ὁποῖα διατηροῦσιν αὐταὶ παρὰ τῆς τραπεζῆς τῆς Ἀγγλίας εἶναι κατατεθειμένα ὅπως χρησιμεύωσι μόνον διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ ἐκκαθαριστηρίου, καὶ κατ' αὐστηράν ἔννοιαν ὀφείλουσι νὰ θεωρῶνται ὡς πρόχειρα χρήματα τῆς καθημερινῆς ἀνάγκης. Τὰ δὲ χρήματα τὰ ὁποῖα φυλάττουσιν ἐν τοῖς ἰδίοις αὐτῶν ταμείοις διὰ τὰς ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν παρουσιαζόμενας εἰς αὐτὰς ἀνάγκας, ἐπ' οὐδενὶ λόγῳ δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἀποθεματικὸν κεφάλαιον. Καὶ αἱ μόναι ἄλλαι προφυλάξεις, τὰς ὁποίας λαμβάνουσι κατ' ἐνδεχομένων μεγάλων καὶ αἰφνιδίων ἀπαιτήσεων εἶναι τὰ δάνεια, τὰ ὁποῖα προκαταβάλλουσιν εἰς τοὺς μεσίτας, εἴτε ἐπὶ πρώτῃ ἀναζητήσῃ εἴτε ἐπὶ βραχυτάταις προθεσμίαις, ὡς καὶ τὰ χρεώγραφα τὰ ὁποῖα ἀγοράζουσι. Τὰ πρὸς τοὺς μεσίτας ὅμως δάνεια οὐδόλως δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἀποθεματικὸν κεφάλαιον, διότι οἱ μεσίται οὐδὲν ἔχουσι ἀποθεματικὸν κεφάλαιον, ἐξ οὗ νὰ λαμβάνωσι χρήματα, καὶ ὁσάκις ἀναγκάζονται αἱ τράπεζαι ν' ἀποσύρωσι τὰ εἰς τὰς χεῖρας τούτων εὔρισκόμενα χρήματα, οἱ μεσίται οὐδὲν ἄλλο ἔχουσι καταφύγιον ἢ τὴν τράπεζαν τῆς Ἀγγλίας. Τελευταῖον δὲ, τὰ εἰς ἀγγλι-

καὶ καὶ ἄλλα πρώτης τάξεως χρεώγραφα δὲν ἀποτελοῦσι ὅ,τι κυρίως θεωρεῖται ἀποθεματικὸν κεφάλαιον. Ἐὰν ἐπισυνέβαιεν ἐμπορικὴ τις κρίσις, ἤθελεν εἶσθαι ἀδύνατον νὰ πωλήσῃ τις τὰ τοιαῦτα χρεώγραφα, καὶ αὐτὰ τὰ χρεώγραφα οὐδόλως ἠδύναντο νὰ χρησιμεύσωσι διὰ τὰς πληρωμάς. Ὅθεν ἐπαναλαμβάνομεν ὅ,τι εἴπομεν ἤδη, ὅτι τὸ μόνον ἐν τῇ Ἑνωμένῃ Βασιλείᾳ ἀποθεματικὸν κεφάλαιον εἶναι τὸ ὑπὸ τῆς τραπέζης τῆς Ἀγγλίας φυλαττόμενον, καὶ ὅτι τὸ ἀποθεματικὸν τοῦτο κεφάλαιον δὲν ἀναβαίνει οὔτε εἰς 2 1/2 τοῖς % τῶν καταθέσεων ἐν γένει. Ἐν ἄλλαις λέξεσιν, ἐὰν πάντες προσέτρεχον ταύτοχρόνως εἰς τὰς τραπέζας, οὐδὲν ὑπάρχει πρὸς πορισμὸν χρημάτων ἀποθεματικὸν κεφάλαιον ἐξαιρέσει τοῦ ὑπὸ τῆς τραπέζης τῆς Ἀγγλίας φυλαττομένου, καὶ τούτου ἄλλως πάντῃ ἀνεπαρκoῦς ἐφ' ὅσον ἰσχύει ὁ τραπεζικὸς νόμος.

Ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται ἀπίστευτον, ὅτι ἄνθρωποι οἵτινες συνήθως θεωροῦνται τόσο συνετοὶ καὶ προσεκτικοί, ὅσον οἱ τραπεζίται, οὐδὲν λαμβάνουσι προφυλακτικὸν μέτρον κατὰ τῶν κολοσσιαίων ὑποχρεώσεων τὰς ὁποίας ἀναδέχονται καὶ τὰς ὁποίας ὀφείλουσι νὰ ἐκπληρώσωσι καθ' οἷανδὴποτε στιγμήν. Ἀλλὰ τὸ γεγονὸς εἶναι ὅτι συνείθισαν οὗτοι νὰ στηρίζονται ἐπὶ τῆς κυβερνήσεως. Ἀπαιτεῖ αὕτη ὅπως, ἀναφυομένης κρίσεώς τινος, ἡ τράπεζα τῆς Ἀγγλίας ἔλθῃ εἰς βοήθειαν αὐτῆς· καὶ ὅταν πάλιν ἡ τράπεζα τῆς Ἀγγλίας περιέλθῃ εἰς κίνδυνον ἐκ τῆς πορείας ταύτης, ἀπαιτεῖ αὕτη ὅπως ἡ κυβέρνησις ἐπιτρέψῃ τὴν ἀναστολὴν τοῦ περὶ τραπεζῶν νόμου. Ἡ τοιαύτη τῶν πραγμάτων κατάστασις δὲν εἶναι πολὺ εὐάρεστος, καὶ δέον νὰ ληφθῶσι τὰ κατάλληλα μέτρα ὅπως τεθῇ τέρμα εἰς αὐτήν. Ὁ περὶ τραπεζῶν νόμος πολλάκις ἐδέησε νὰ ἀνασταλῇ, καὶ ὡς ἔχουσι νῦν τὰ πράγματα πιθανώτατον εἶναι, ὅτι θέλει παρουσιασθῆ ἡ ἀνάγκη καὶ πάλιν ν' ἀνασταλῇ. Ὁ μόνος ὁμῶς τρόπος δι' οὗ δύναιται τοῦτο νὰ ἐμποδισθῇ εἶναι ἂν αὐταὶ αἱ τράπεζαι φυλάττωσι παρ' ἑαυταῖς ἐπαρκῆς τι ἀποθεματικὸν κεφάλαιον πρὸς τῇ ὑπὸ τῆς τραπέζης τῆς Ἀγγλίας φυλαττομένῃ· καὶ ἄλλοι δὲ ὑπάρχουσι λόγοι, ὡς

παρακατιόντες θέλομεν καταδείξει, οἵτινες καθιστῶσι τοῦτο ἀναγκαιότατον. Παραδεχόμεθα, ὅτι τοιαύτη κατεσπυσμένη εἰς τὰς τραπέζας προσφυγή, οἷας ἐμνημονεύσαμεν, εἶναι ἤττον πιθανὴ νῦν ἢ κατὰ τὸ παρελθόν. Τὸ κοινὸν κέκτηται πλείονας γνώσεις, ἐννοεῖ τὰ οἰκονομικὰ ζητήματα κάλλιον, καὶ ἐπερχομένων τῶν κρίσεων διατηρεῖ τὴν διαύγειαν τοῦ νοῦς αὐτοῦ. Ἡ πτώχευσις τῆς τραπέζης τῆς Γλασκόβης ἀπέδειξε τοῦτο ἐναργέστατα. Ἐὰν τὸ ἐν Σκωτίᾳ κοινὸν κατελαμβάνετο ὑπὸ φόβου, ἤθελε κατὰ πᾶσαν πιθανότητα ἀναγκάσει ὅλας τὰς ἄλλας Σκωτικὰς τραπέζας νὰ κλείσωσι τὰς θύρας αὐτῶν· ἀλλὰ πράγματι αἱ ἄλλαι Σκωτικαὶ τράπεζαι οὐδέποτε διέτρεξαν κίνδυνόν τινα. Ὅθεν παραδεχόμεθα, ὅτι δὲν εἶναι πιθανόν, ὅτι ἤθελέ ποτε ἐπισυμβῆ σύγχρονος καὶ κατεσπυσμένη τις προσφυγή εἰς ὅλας τὰς τραπέζας τῆς χώρας· ἀλλ' οὐχ ἤττον δὲν εἶναι ἀδύνατον τὸ τοιοῦτον νὰ συμβῇ, καὶ βεβαίως οὐδόλως εἶναι ἀπίθανον τὸ τοιοῦτον νὰ συμβῇ εἰς μίαν ἢ δύο τραπέζας, καὶ νὰ προκαλέσῃ σπουδαίας καταστροφάς. Καὶ κατ' αὐτὴν τὴν πτώχευσιν τῆς τραπέζης τῆς Γλασκόβης, μία τῶν ἐν Λονδίῳ μεγίστων καὶ ἄριστα διευθυνομένων τραπεζῶν εἶχε περικυκλωθῆ ὑπὸ ἀπαιτητῶν ἐχόντων καταθέσεις παρ' αὐτῇ. Εὐτυχῶς τοῦτο ἔπαυσε πρὶν ἢ ἐπακολουθῆσῃ δυσάρεστοι συνέπειαι· ἀλλὰ τὸ γεγονὸς τοῦτο ἀποδεικνύει, ὅτι τοιαύτη ἔστω καὶ μερικὴ προσφυγή εἰς τὰς τραπέζας δύνάται νὰ λάβῃ χώραν, καθ' ἣν οἱ ἔχοντες κατατεθειμένα χρήματα παρὰ τραπεzaῖς ἄριστα διευθυνομέναις καὶ ἐντελῶς ἀξιοχρέοις δύνανται νὰ καταληφθῶσιν ὑπὸ πανικοῦ φόβου, οὔτινος αἱ συνέπειαι δύνανται ν' ἀποβῶσι καταστρεπτικώταται.

Ἀναμφιβόλως δὲ ὁ λόγος δι' ὃν αἱ τράπεζαι οὐδὲν φυλάττουσι πραγματικὸν ἀποθεματικὸν κεφάλαιον εἶναι, ὅτι γενικῶς εἶναι ἠναγκασμένοι νὰ καταβάλλωσι τόκους διὰ τὰς παρ' αὐταῖς καταθέσεις. Ἐὰν ἐφύλαττον αὐταὶ μέγά τι μέρος τῶν καταθέσεων τούτων νεκρόν, ἤθελον ὑποστῆ ζημίας, καὶ κατὰ συνέπειαν προσπαθοῦσιν ὅσον οἷόν τε νὰ χρησιμοποιοῦσι καὶ τὸ τελευταῖον λεπτόν, δι' ὃ καταβάλλουσι τόκους. Περιεγρά-

φαμεν ἤδη τὴν ἐπιρροήν, ἣν ἡ συνήθεια αὐτὴ ἐξασκεῖ εἰς τὸ νὰ διακυβεύῃ τὸ οἰκονομικὸν τῆς χώρας σύστημα· ἀλλ' ἐξ αὐτῆς προκύπτει καὶ ἄλλη συνέπεια, οὐχ ἥττον καταστρεπτικὴ ἢ τοὶ ἠώθησις ἢ τις δίδεται εἰς τὰς κερδοσκοπίας ὑπὸ τῶν τραπεζῶν ὡς ἐκ τῆς ἐπιθυμίας τούτων νὰ χρησιμοποιοῦσιν ἐπιφελῶς ἄλλας τὰς καταθέσεις των.

Ἡ κυρία χρησιμοποίησις τῶν χρημάτων ὑπὸ τῶν τραπεζῶν εἶναι εἰς συναλλαγματικάς. Τράπεζά τις προεξοφλοῦσα ἀξιοχρέους συναλλαγματικάς, γινώσκει ἀκριβῶς πότε θέλει λήξει ἐκάστη συναλλαγματικὴ καὶ κατὰ συνέπειαν κανονίζει τὰς προεξοφλήσεις αὐτῆς οὕτως ὥστε ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν νὰ λήγῃ οἱ τινες αὐτῶν· οὕτως οὐδέποτε μένει ὑπερβολικὸν μέρος τῶν χρημάτων αὐτῆς κατὰ κλειστον ἢ νεκρὸν ἀλλ' ἀπεναντίας βασίζεται εἰς ὠρισμένας τινὰς εἰσπράξεις καθ' ἡμέραν. Ἐν τούτοις αἱ εἰς προεξοφλήσιν παρουσιαζόμεναι συναλλαγματικαὶ ἀντιπροσωπεύουσι ποσὰ πολὺ μικρότερα τῶν ὑπὸ τῶν τραπεζῶν κρατουμένων χρεωγράφων.

Χάρις εἰς τοὺς σιδηροδρόμους, τὰ ἀτμόπλοια καὶ τοὺς τηλεγράφους, δὲν εἶναι πλέον ἀναγκαῖον, ὅπως οἱ ἔμποροι ἔχωσιν ἀνὰ χεῖρας μέγιστα ποσὰ ἐμπορευμάτων ὡς ἄλλοτε, καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν ἀπαιτοῦνται τόσον μεγάλα κεφάλαια, ὅσον ἄλλοτε πρὸς ἐκτέλεσιν τῶν αὐτῶν ἐργασιῶν. Ἐν ἄλλαις λέξεσι τὰ κεφάλαια ἐμπορίου τινὸς εἶναι ἀποτελεσματικώτερα νῦν ἢ ἄλλοτε. Πρὸς δὲ αἱ χαμηλαὶ τιμαί, αἵτινες ἀπὸ τινων ἐτῶν ἐπικρατοῦσι, καθιστῶσι τὰ κεφάλαια τοῦ ἐμπορίου ἔτι ἀποτελεσματικώτερα. Καὶ τέλος τὰ μεγάλα κέρδη, τὰ ὅποια προέκυψαν ἐκ τῶν ἐμπορικῶν ἐπιτυχιῶν κατὰ τὰ τελευταῖα τριάκοντα ἔτη, κατέστησαν τοὺς ἐμπόρους πλουσιωτέρους ἢ ἄλλοτε. Δι' ὅλους αὐτοὺς τοὺς λόγους οἱ ἔμποροι δὲν ἔχουσι τόσην ἀνάγκην τῶν ἐκ προεξοφλήσεων εὐκολιῶν ὡς ἄλλοτε. Ταῦτοχρόνως δὲ αἱ καταθέσεις βαθμηδὸν αὐξάνονται. Ἡ βελτίωσις τῆς καταστάσεως πασῶν τῶν κοινωνικῶν τάξεων παρέσχεν εἰς πάντας τὰ μέσα νὰ ἀποταμιεύωσι πλέον ἢ πρὶν. Αἱ τραπεζικαὶ εὐκολίαι χρησιμοποιοῦνται ὡσαύτως εὐρύτερον, καὶ

κατὰ συνέπειαν αἱ μὲν καταθέσεις αὐξάνονται, αἱ δὲ συναλλαγματικαὶ ἀποβαίνουσι σπανιώτεροι. Οὕτω δὲ οἱ τραπεζίται δὲν δύνανται πλέον νὰ χρησιμοποιοῦσι τὸ αὐτὸ ὡς καὶ πρὶν ποσὸν ἐκ τοῦ ταμείου αὐτῶν εἰς τὴν προεξοφλήσιν συναλλαγματικῶν. Ὅθεν ἀναγκάζονται νὰ ἐξευρίσκωσιν ἄλλους τρόπους χρησιμοποίησεως τῶν χρημάτων αὐτῶν. Εἰς τούτων εἶναι ἡ ἀγορὰ ἀξιοχρέων τίτλων, οἱοὶ εἶναι τὰ Ἀγγλικὰ πάγια, τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν τὰ χρεώγραφα, τὰ Ἰνδικὰ καὶ ἀποικιακὰ χρεώγραφα, καὶ τὰ τοιαῦτα. Ἀλλὰ τοῦτο δὲν δύναται νὰ γίνῃ εἰμὴ μέχρις ὠρισμένου τινὸς σημείου ὑπὸ τῶν τραπεζῶν. Ὡς εἶδος τι ἀποθεματικοῦ τὰ χρεώγραφα τῆς Ἀγγλικῆς κυβερνήσεως εἶναι οὐ μόνον χρήσιμα ἀλλὰ καὶ ἀναγκαῖα. Ἡ τράπεζα ὁμῶς ἡ ἀφιερῶσα μέγα μέρος τῶν κεφαλαίων αὐτῆς εἰς τὰ τοιαῦτα, παύει κατ' οὐσίαν τοῦ νὰ εἶναι τράπεζα. Ἐκτὸς τούτου, ἐὰν ὅλαι αἱ τράπεζαι ἠγόραζον πολλὰ τοιαῦτα χρεώγραφα, αἱ τιμαὶ ἠθελον ἀναδιβασθῆ εἰς τοιοῦτον σημεῖον, ὥστε τὸ ἐκ τοιούτων πράξεων κέρδος ἠθελεν ἐκλίπει.

Ὁ τρίτος τρόπος, δι' οὗ χρησιμοποιοῦσιν αἱ τράπεζαι τὰ χρήματα αὐτῶν, εἶναι ἐκεῖνος, οὗ ἐμνημονεύσαμεν ἀνωτέρω, ἢ τοὶ διὰ δανείων ἐπὶ πρώτη ἀναζητήσῃ ἢ ἐπὶ βραχυτάταις προθεσμίαις πρὸς τοὺς μεσίτας· ἀλλὰ καὶ τὸ οὕτω διαθέσιμον ποσὸν εἶναι λίαν περιορισμένον. Οὕτω δὲ δὲν ἀπομένει εἰμὴ εἰς ἔτι τρόπος, δι' οὗ τὰ χρήματα ταῦτα δύνανται νὰ χρησιμοποιοῦσιν, ἢ τοὶ ὁ διὰ δανείων ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ· κατὰ τὰ τελευταῖα δὲ ἔτη, τὰ εἰς τὸ χρηματιστήριον ὑπὸ τῶν τραπεζιτῶν δανειζόμενα χρήματα ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον αὐξάνονται. Πᾶς ὅστις ἐπέστησε τὴν προσοχὴν του εἰς τὸ ζήτημα, γινώσκει βεβαίως ὅποια μεγάλη ὑπῆρξεν ἡ κατὰ τὰς τιμὰς ὑψώσις τῶν χρεωγράφων κατὰ τὰ τελευταῖα δύο ἔτη. Καὶ πράγματι κατὰ τὸ πλεῖστον τῆς χρονικῆς ταύτης περιόδου ἀδιάφορον ἦτο ὅποια χρεώγραφα ἠγόραζέ τις, διότι ἡ τιμὴ πάντων τούτων ἔμελλεν ἀφεύκτως νὰ ὑψωθῆ. Κατὰ συνέπειαν οἱ κερδοσκοποὶ ἠδύναντο νὰ ἀγοράζωσι σχεδὸν τυχαίως καὶ μετ' ὀλίγον νὰ πωλῶσιν ἐπικερδῶς. Ἡ φυσικὴ συνέπεια τούτου ἦτο, ὅτι ἀν-

θρωποι παντός είδους, πάσης τάξεως και ἀμφοτέρων τῶν γενῶν προσέτρεχον εἰς τὰς κερδοσκοπίας· ὀλίγιστοι δὲ τούτων εἶχον τὰ χρήματα, δι' ὧν νὰ κερδοσκοπῶσιν. Οἱ μεστῖται αὐτῶν ἐδανείζοντο παρά τῶν τραπεζῶν, ὅπως μεταφέρωσι τὰς ἐκ τῶν κερδοσκοπιῶν προκυπτούσας διαφορὰς ἀπὸ λογαριασμοῦ εἰς λογαριασμὸν, τῶν κερδοσκόπων καταβαλλόντων τὰς ζημίας ἢ λαμβανόντων τὰ ἐνδεχόμενα κέρδη.

Ἐφ' ὅσον οἱ μὲν κερδοσκόποι ἠδύναντο νὰ καταβάλλωσι τὰς διαφορὰς ταύτας, αἱ δὲ τιμαὶ ἐξηκολούθουν νὰ ἀναβιβάζωνται, τὰ πάντα ἔβαινον κατ' εὐχὴν· ἀλλὰ μετὰ τινος χρόνον ἤρξαντο αἱ τράπεζαι ἀνησυχοῦσαι. Εἶδον, ὅτι αἱ τιμαὶ εἰσὸν φθάσειεις σημεῖον, ἐφ' οὗ δὲν ἠδύναντο ἐπὶ πολὺ νὰ διαμείνωσιν. Ἐκτὸς τούτου εἶδον, ὅτι ἐπὶ τοσοῦτον εἶχον αὐξήσει τὰ δάνεια αὐτῶν, ὥστε οἷονδὴποτε συμβεβηκὸς ἠδύνατο νὰ διαταράξη τὴν ἀγορὰν, καὶ νὰ θέσῃ αὐτὰς εἰς σοβαρώτατον δίλημμα. Κατὰ συνέπειαν κατελήφθησαν ὑπὸ φόβου καὶ ἤρξαντο νὰ μὴ δίδωσι νέας προκαταβολὰς. Μετὰ ταῦτα ἤρξαντο ἀναζητοῦσαι μέρος τῶν δανείων αὐτῶν, καὶ ἐπὶ τέλους ἀπαιτοῦσαι, ὅπως τινὲς τῶν λογαριασμῶν αὐτῶν κλεισθῶσιν. Ἀφ' ἑτέρου δὲ οἱ μεστῖται, εὐρεθέντες ἐν τῷ στενοχωρίῳ, ἐπίεσαν τοὺς πελάτας αὐτῶν, καὶ ὁσάκις δὲν ἠδύναντο νὰ πληρῶσωσι διὰ τὰς ἀγορὰς αὐτῶν, προέβαινον εἰς πωλήσεις. Αἱ τιμαὶ ἤρξαντο ἐν ἀκαρεῖ ἐκπίπτουσαι, καὶ εἶδος τι κρίσεως ἐπηκολούθησεν. "Ὅταν αἱ τιμαὶ ἐξέπεισαν ἐπαισθητῶς, καὶ οἱ πλεῖστοι τῶν κερδοσκόπων ἀπεμακρύνθησαν μεγάλας ὑποστάντες ζημίας, οἱ μεστῖται ἐξώφλησαν τὸ πλεῖστον μέρος τῶν δανείων ἅτινα εἶχον ἀποκτήσει παρά τῶν τραπεζῶν, καὶ αἱ τράπεζαι εὐρέθησαν αὐθις ἔχουσαι ἀνὰ χεῖρας νεκρὰ χρήματα. Ἠρξάντο τότε φρονοῦσαι, ὅτι ἐνήργησαν λίαν κατεσπευσμένως. Ἐπανεκτήσαν τὰ χρήματα αὐτῶν ἀνευ ζημίας, καὶ μετὰ λύπης ἔβλεπον τὸν μικρὸν τόκον εἰς ὃν ὑπεχρεοῦντο νὰ ἀρκεσθῶσιν, ἀντὶ τῶν μεγάλων κερδῶν, τὰ ὅποια πρὶν ἐπορίζοντο. Ἐγένοντο δὲ αὐθις πρόθυμοι νὰ δανείζωσι ὡς καὶ πρὶν, νὰ ἀναβιβάζωσι τὰς τιμὰς, καὶ νὰ ἐνθαρρύνωσι τὰς κερδοσκοπίας.

Οὕτω δὲ αἱ ἀλλεπάλληλοι αὐταὶ ὑψώσεις καὶ πτώσεις προκαλοῦνται ὑπὸ τοῦ πόθου τῶν τραπεζῶν τοῦ νὰ χρησιμοποιοῦσι τὰς καταθέσεις αὐτῶν ἐπικερδῶς καὶ συνάμα ἀσφαλῶς.

Συνειθίζει ὁ κόσμος νὰ ὁμιλῇ περὶ τοῦ χρηματιστηρίου, ὡς περὶ τόπου χαρτοπαιγνίου καὶ περὶ τῶν μεσιτῶν ὡς περὶ χαρτοπαικτῶν· ἀλλὰ δύναται τις νὰ εἶδῃ ὅτι οἱ μεστῖται πολὺ ὀλίγον δύναται χαρτοπαικτικῶς νὰ κερδοσκοπῶσιν ἀνευ τῆς βοήθειας τῶν τραπεζῶν, καὶ ὅτι οἱ τραπεζίται πράγματι συντελοῦσιν εἰς τὸ χαρτοπαίγνιον τοῦτο τόσον, ὅσον καὶ οἱ μεστῖται, ἂν καὶ οἱ τραπεζίται, ὁσάκις ἐπέρχονται αἱ καταστροφαι, συνειθίζουσι νὰ ὑψῶσι τοὺς ὄμους ἐπὶ τοῖς ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ διαπραττομένοις ἐγκλήμασιν. Αἱ τράπεζαι πρῶτον ἐνθαρρύνουσι τὰς κερδοσκοπίας, καὶ μετὰ ταῦτα ἐπιταχύνουσι τὴν κρίσιν διὰ τῆς κατεσπευσμένης ἀναζητήσεως τῶν δανείων αὐτῶν. Δύναται τις νὰ εἶπῃ, ὅτι οἱ κερδοσκόποι εἶναι ἄξιοι τῆς τύχης αὐτῶν. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα τῆς ἀξιοπαθείας ἢ ἀναξιοπαθείας ὀλίγον διαφέρει, ὅταν τὸ τελικὸν ἀποτέλεσμα ἐπιφέρει εἰς τὴν κοινωνίαν ζημίας, στενοχωρίας, καὶ καταστροφάς. Εἶναι ὅμως πολὺ εὐκολώτερον νὰ ὑποδεικνύη τις τὸ κακὸν ἀντὶ νὰ προβάλλῃ θεραπείαν τινά. Ἡ ἀρχικὴ τοῦ κακοῦ αἰτία, ὡς εἶπομεν ἤδη, εἶναι ὅτι αἱ τράπεζαι καταβάλλουσι τόκους διὰ τὰς παρ' αὐταῖς καταθέσεις, καὶ κατὰ συνέπειαν ἀποβαίνει ἀπαραίτητον δι' αὐτὰς νὰ χρησιμοποιοῦσι τὰς καταθέσεις ταύτας μέχρι τοῦ τελευταίου λεπτοῦ. Ἀλλ' αἱ καταθέσεις, ὀφείλομεν νὰ ἐνθυμώμεθα, ἀποτελοῦσι πράγματι τὰ ἀποτελεσματικὰ τῶν τραπεζῶν κεφάλαια. Τὰ οὕτω ὀνομαζόμενα κεφάλαια ἦτοι τὰ ὑπὸ τῶν μετόχων ὑπογραφέντα κεφάλαια εἶναι ἀσήμαντα συγκρινόμενα πρὸς τὰς κολοσσαίας ἐργασίας, τὰς ὁποίας ἐκτελοῦσιν αἱ τράπεζαι, καὶ δύνανται νὰ θεωρηθῶσι πράγματι μόνον ὡς εἶδος τι ἀσφαλείας, ἣτις ἤθελε χρησιμεύσει ὡς ἀποθεματικὸν κεφάλαιον ἐν περιπτώσει χρηματικῶν στενοχωριῶν.

Τὸ πραγματικὸν κεφάλαιον, τὸ χρησιμεῦον εἰς τὰς ἐργασίας, ἀποτελεῖται ἐκ τῶν καταθέσεων, καὶ δὲν εἶναι δίκαιον

νά απαιτῶμεν ὅπως οἱ μὲν καταθέται χορηγῶσιν εἰς τὰς τραπεζὰς τὰ κεφάλαια, αὐτοὶ δὲ οὐδὲν λαμβάνωσιν ἐκ τούτου κέρδος, ὡς μετέχουσιν οὗτοι τῶν κινδύνων, δικαιοῦνται ἀναμφιδόλως καὶ εἰς μέρος τῶν κερδῶν. Καὶ εἶναι βέβαιον, ὅτι ἐὰν οὐδὲν ἐδίδοτο αὐτοῖς ὄφελος, ἤθελον οὗτοι ἀποσύρει τὰς καταθέσεις αὐτῶν· καὶ αἱ τράπεζαι ταχέως ἤθελον ἀνακαλύψει, ὅτι ἐστερήθησαν τῶν μέσων τοῦ νὰ διεξαγάγωσι τὰς μεγάλας πράξεις, ἃς ἐκτελοῦσι νῦν. Ἐν πολλαῖς περιπτώσεσι τοῦτο ἤθελεν εἶναι ἀναμφιδόλως εὐεργητικόν. Τινὲς τῶν μεγάλων τραπεζῶν ἀνεπτύχθησαν ὑπὲρ τὸ δέον, καὶ ἤθελον πράγματι ἀποβῆ ἀσφαλέστερα καὶ βελτίονα καταστήματα, ἐὰν εἶχον ἐλάσσονας καταθέσεις. Ἄλλ' ὅπωςδὴποτε δὲν εἶναι πιθανόν, ὅτι καὶ αὗται σκέπτονται οὕτω, δὲν εἶναι δὲ πιθανόν ὅτι θέλουσι προσφύγει εἰς οἰονδήποτε μέτρον τεῖνον εἰς τὴν ἀπομάκρυνσιν τῶν καταθέσεων ἀπὸ τῶν ταμείων αὐτῶν. Ὅθεν ὀφείλομεν νὰ θεωρῶμεν ὡς ἀναπόφευκτον ἀμοιβὴν τινα πρὸς τοὺς καταθέτας. Εἶναι ὁμως ἄξιον τοῦ κόπου νὰ ἐξετασθῆ τὸ ζήτημα ἐὰν δὲν ἦτο προτιμότερον νὰ δίδηται εἰς αὐτοὺς κέρδος τι ἀντὶ νὰ τοῖς καταβάλληται ἐκ τῶν προτέρων ὠρισμένος τόκος. Ἐὰν ἢ εἰς αὐτοὺς χορηγουμένη ἀμοιβὴ ἐξηρτᾶτο ἀπὸ τῶν ἀποκτηθέντων κερδῶν, ἢ ἐργασία ἤθελεν εἶναι ἀσφαλεστέρα ἢ νῦν, ὅτε ὁ εἰς τοὺς καταθέτας καταβαλλόμενος τόκος ἀποτελεῖ μίαν τῶν κυρίων δαπανῶν τῆς ἐπιχειρήσεως, καὶ πράγματι εἶναι μέρος τῶν τακτικῶν τοιούτων.

N. I.

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΩΦΕΛΕΙΑ, ΑΞΙΑ ΚΑΙ ΤΙΜΗ.

Ἐν τῇ σφαίρᾳ τῆς οἰκονομικῆς αἱ τρεῖς ἔννοιαι: χρησιμότης, ἀξία καὶ τιμὴ, ἀποτελοῦσι τὴν πρακτικὴν σημασίαν τῆς κυκλοφορίας τῶν ἐφοδίων τῆς ζωῆς ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ κοινωνίᾳ. Ἡ μὲν ιδιότης, τὴν ὁποίαν κέκτηνται τὰ πράγματα β-

πως χρησιμεύωσιν εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν ἀνθρώπων, λέγεται ὠφέλεια, ἢ δὲ ἐπιδεξιότης αὐτῶν, ὅπως γίνωνται ἀντικείμενα συναλλαγῆς, λέγεται ἀξία, ὁ δὲ ἐκάστοτε προσδιορισμὸς τῆς ἀξίας τῶν ταύτης ἐκφραζομένης εἰς νόμισμα λέγεται τιμὴ. Αἱ ἀπλαῖ αὗται ἔννοιαι δὲν εἶναι πάντοτε ἀπηλλαγμέναι παρεξηγήσεων, ἢ καθαρότης δὲ αὐτῶν ἐν τῇ ποικιλίᾳ τοῦ ἐνεργοῦ βίου τῆς ἀνθρωπότητος ἀναπτύσσεται ὑπὸ τοῦ DIOZ ὡς ἑξῆς:

Ἡ ὠφέλεια δύναται νὰ ὑπάρχη ἄνευ ἀξίας, ἀλλ' ἡ ἀξία ἀναγκαίως ἔχει βάσιν τὴν ὠφέλειαν. Περὶ πράγματος ἀνωφελοῦς οὐδεὶς προσφέρει τι. Ἄμα δὲ εὐτυχῆς τις ἀνακάλυψις διδάξῃ, ὅτι τὸ αὐτὸ τοῦτο πρᾶγμα δύναται νὰ εὐχαριστήσῃ χρείας φυσικὰς ἢ ἐπιτετηδευμένας, εὐθὺς λαμβάνει ἀξίαν ὑπερβολικὴν. Φυτόν τι ξένον, τὸ ὁποῖον δὲν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς τροφή, καὶ τοῦ ὁποῖου τὸ ἄνθος δὲν παριστάνει τι εὐάρεστον, εἶναι γνωστὸν εἰς μόνους τοὺς βοτανικοὺς· ἀλλ' ἅμα γενῆ δῆλον, ὅτι τὸ φύλλον τοῦ φυτοῦ τούτου ξηραμένον, εἰς εἶδους σωλήνος περιτετυλιγμένον, ἢ εἰς κόνιν μεταβεβλημένον, προσαρμόζεται εἰς τὴν προσωπικὴν τῶν ἀνθρώπων χρῆσιν, ὅτι τὸ ἄρωμά του διασκεδάζει τὰς ἀηδίας, ἐξυπνῆ τὰς ιδέας τοῦ φιλοσπουδαίου, καὶ δίδει ἀναψυχὴν εἰς τὸν ὑπὸ χαλεποῦς κόπους καταβεβαρυμένον ἐργάτην, εὐθὺς εἰς ὀλίγον ἐτῶν διάστημα χεῖρες πᾶμπολλαι συντρέχουσιν εἰς τὴν καλλιέργειαν τοῦ φυτοῦ τούτου καὶ πολυάριθμα χειροτεχνεῖα ἀνεγείρονται διὰ νὰ τὸ παρασκευάζωσιν· ἐξ αὐτῆς δὲ τῆς νέας βιομηχανίας γεννῶνται ἄλλαι ἰδρύονται ἐργοστάσια καπνοσυρίγγων καὶ ταμβακοθηκῶν· πολλοὶ μικρέμποροι εἰς αὐτὰτὰ ποικίλα προϊόντα χρεωστοῦσιν ὅλην τὴν κατάστασίν των, εἰ δὲ μεγαλέμποροι κινῶσι πλοῖα διὰ νὰ φέρωσι μακρόθεν φορτία πολυτίμων ταμβάκων, καὶ αἱ κυβερνήσεις πάραυτα ἐπιβάλλουσιν ὑπερόγκους δασμοὺς εἰς προϊόν πολὺν χρόνον παρημελημένον καὶ ἄχρηστον.

Ἡ ὠφέλεια δὲν εἶναι ἡ μόνη ἀρχή, οὐδ' ὁ ἀποχρῶν τῆς ἀξίας λόγος. Πρέπει προσέτι νὰ ἀπαντῶνται καὶ ἐμπόδιά τινα ἢ

δυσκολίαι εἰς ἀπόκτησιν τοῦ ὠφελίμου πράγματος, ἔθεν πα-
ρακινούμενος ὁ ἄνθρωπος ἤθελεν ἀποφασίσει τὴν παραχώρη-
σιν ἄλλου πράγματος εἰς ἀλλαγὴν. Τὸ ὕδωρ εἶναι τόσον κοι-
νόν, ὥστε δὲν τὸ πληρόνομεν, ἀνταμείβομεν δὲ μόνον τὸν κό-
πον ἐκείνου, ὅστις μᾶς τὸ φέρει· ἐν τούτοις γενόμενον σπάνιον
πρέπει νὰ τὸ ἀγοράσωμεν· εἰς τινὰς ὄρεινους τόπους τῆς Γαλ-
λίας καθ' ὅσον χρόνον π. χ. διαρκούσι τὰ κυνικὰ καύματα
πωλεῖται ἐνίοτε ἀκριβώτατα τὸ τῶν χιόνων ὕδωρ, τὸ ὁποῖον
φροντίζουσι τινες νὰ συνάξωσι τὸν χειμῶνα καὶ τὸ ἔαρ. Ὑ-
πάρχουσι λοιπὸν θέσεις οἰκτραί, ἐν αἷς τὰ ἀγαθὰ, ὅσα ἡ φύσις
διασκορπίζει ἀφθονώτατα, προσπορίζονται μετὰ μεγίστης δυ-
σκολίας, καὶ τότε μόνον δύνανται ταῦτα νὰ ἀνταλλάσσωνται
καὶ νὰ πωλῶνται. Πόσοι δυστυχεῖς κινδυνεύοντες νὰ ἀπολε-
σθῶσιν εἰς τὰ βῆθη δυσώδους καὶ σκοτεινοῦ δεσμωτηρίου δὲν
ἐπεθύμησαν νὰ ἀγοράσωσι δι' ἀδράς ἀργυρίου δόσεως, ἀπὸ ἀ-
σπλάχνους δεσμοφύλακας, ὀλίγον ἀέρα ἐξωτερικὸν καὶ φῶς
τῆς ἡμέρας!

Ἡ ὠφέλεια καὶ ἡ σπανιότης εἶναι τὰ δύο διακριτικὰ τῆς
ἀξίας στοιχεῖα. Ἐὰν τὸ δεύτερον φαίνεται ἐπέχον τὸν τόπον
τοῦ πρώτου, τοῦτο εἶναι ἀπλῆ τις ἀπάτη· τὰ μάταια ἐκεῖνα
πράγματα, τὰ ὁποῖα λαμπρύνουσι καὶ κατακοσμοῦσι πλούσιόν
τι ἐργαστήριον, οἷον πολύτιμοι λίθοι, μαργαρίται, κλπ. δὲν
ἔχουσι, κατὰ τὴν γνώμην τινῶν, τίποτε ὠφέλιμον, καὶ μόνον
τοῦτο ἔχουσι μεγάλην ἀξίαν. Ἡ ὠφέλεια, ὡς τὴν ὠρίσαμεν,
εἶναι ἡ ιδιότης τινῶν πραγμάτων τοῦ νὰ ἀναπαύωσι τὰς
χρείας ἡμῶν εἴτε φυσικὰς, εἴτε ἐπιτετηθευμένας· αἱ δεύτεραι
δύνανται νὰ ἰσοδυναμῶσι καὶ πολλάκις νὰ ὑπερβάλλωσι κατὰ
τὴν ἐπέκτασιν τὰς πρώτας. Γυνή τις νέα καὶ κενόδοξος, ἥτις
φοβεῖται νὰ ἰδῆ τὴν ἐπαύριον, εἰς πάνδημόν τινα ἑορτήν, τὸν
καλλωπισμὸν τῆς ὀλιγώτερον ἐπιδεικτικὸν καὶ ἀκτινοβόλον ἢ
ὅσον ἐπιθυμεῖ, κοιμᾶται ἴσως ὕπνον ἀνησυχώτερον παρά τὴν
πτωχὴν ἐκείνην μητέρα, ἡ ὁποῖα νομίζει ἑαυτὴν ἱκανῶς εὐ-
τυχῆ, ἐὰν δύναται νὰ προμηθεύσῃ τὸν ἐπιούσιον ἄρτον εἰς τὰ

τρυφερὰ αὐτῆς τέκνα, ἀποκόπτουσα μέρος ἐκ τῆς ἰδίας τῆς
τροφῆς.

Ἡ σπανιότης διεγείρει εἰς τινὰς τὴν ἐπιθυμίαν τῆς κτή-
σεως· τὰ δὲ ἀντικείμενα, ἐξ ὧν ἡ ἐπιθυμία γεννᾶται, διὰ
τοῦτο μάλιστα ἔχουσιν ὠφέλειαν, ἐπειδὴ δύνανται νὰ διασκε-
δάξωσι τὴν ἐλαφρὰν ἢ ζωηρὰν ἀλγηδόνα, ὑπὸ τῆς ὁποίας πάν-
τοτε χρεία τις μὴ πληρωθεῖσα εἶναι συνωδευμένη. Οἱ χειροτέ-
χνη εἶναι δημιουργοὶ ὠφελείας, ὁσάκις παράγουσι πράγματα
δυνάμενα νὰ πωληθῶσι· καὶ μεταξὺ ἐκείνων, δι' ὧν οὗτοι κα-
θιστῶσι ὑποφόρους τὰς ἐπιτετηθευμένας χρείας, τινὰ ὑψόνον-
ται εἰς μεγάλην ἀξίαν, ἐπειδὴ ἀφ' ἐνὸς μέρους ἐχρησιάσθησαν
ἐργασίαν δύσκολον καὶ πολυδάπανον, ἀφ' ἑτέρου δὲ προσφέρον-
ται εἰς εὐπόρους ἀνθρώπους, ἐρεθιζομένους εἰς τὰς δαπάνας
των ὑπὸ τῆς ματαιότητος καὶ πολλάκις ὑπὸ τῶν κακῶν ἔ-
ξεων τῆς τρυφηλότητος.

Παρατηροῦσι τινὲς εὐλόγως, ὅτι ὁ ὅρος τῆς ὠφελείας στε-
ρεῖται, ἐν τῇ πολιτικῇ οἰκονομίᾳ, τῆς αὐστηρᾶς ἐκείνης καὶ
ἀκριβοῦς ἐννοίας, τὴν ἐποίαν ἔχει ἐν τῇ ἠθικῇ. Αἱ δύο αὗται
ἐπιστῆμαι εἶναι λοιπὸν ἀντικείμενα περὶ τοιοῦτον οὐσιῶδες
κεφάλαιον! Ἄλλ' ὁ φιλόσοφος τῶν πραγμάτων ἐξεταστῆς
τὰς βλέπει πάραυτα νὰ προσεγγίζωσι καὶ νὰ συνάπτωνται
φιλικῶς. Ὅταν αἱ εἰρημέται ἐπιστῆμαι στηρίζονται εἰς ἀρχὰς
ἀκριβεῖς βοηθοῦσιν ἀμοιβαίως ἢ μὲν τὴν δέ. Ἡ ἠθικὴ, ἔντρομος
διὰ τὰς ἐκ τῆς ταλαιπωρίας ἀναφυομένας κακίας, δίδει τὴν
πρέπουσαν καὶ δικαίαν ἀξίαν εἰς τὰ διάφορα μέσα, ἐπι-
τήδεια ἢ ἱκανὰ νὰ ἐξορίσωσιν αὐτὴν τὴν στυγεράν τῆς ἀν-
θρωπότητος μάστιγα. Μεταξὺ τῶν ἀντικειμένων τὰ ὁποῖα ἡ
βιομηχανία χορηγεῖ εἰς τὰς ἐπιτετηθευμένας χρείας, δὲν γνω-
ρίζω ἄλλα τόσον ἀχρηστα καὶ μηδαμινὰ ὡς τὰ τρίχαπτα·
καὶ ὅμως πᾶς φιλόανθρωπος καὶ νουνεχῆς δύναται νὰ θεωρῆ
ἀσμένως τὴν κατασκευὴν αὐτῶν ἀποτελοῦσαν πόρον βέβαιον
πολλῶν χιλιάδων γυναικῶν, ἐνασχολουμένων ὅποτε καὶ ὁσά-
κις αἱ οἰκιακαὶ φροντίδες ταῖς τὸ ἐπιτρέπουσιν· ἡ ἀπόλαυσις
εἶναι μὲν μετριωτάτη, ἀνακουφίζει ὅμως οὐκ ὀλίγον τὴν

στενοχωρίαν πολλῶν οικογενειῶν· αἱ ἐργάτριαι μετέρχονται τὰ ἐπιτηδεύματά των κατ' οἶκον, ἢ μήτηρ διδάσκει τὴν κόρην τῆς, καὶ τὴν βλέπει ἐργαζομένην ὑπὸ τὴν ἀμεσον ἐπιτήρησίν τῆς· εἰς τρόπον ὥστε ἡ βιομηχανία αὕτη εἶναι ἀρμοδιωτέρα νὰ διατηρῆ τὸν σύνδεσμον τῶν οικογενειῶν καὶ τὰ χρηστὰ ἦθη παρ' ἄλλην τινὰ ἀπειράκις ὠφελιμωτέραν βιομηχανίαν.

Ἡ ἠθικὴ δὲν ἀποβάλλει οὐδὲ καταδικάζει ἐργασίας, τῶν ὁποίων εἶναι μὲν σκοπὸς ἡ ματαιότης, ἀλλ' αἱ ὁποῖαι συντείνουν νὰ ἐπεκτείνωσι τὴν εὐπορίαν, καὶ νὰ διατηρῶσι τὴν χρηστοθήθειαν εἰς τὴν πολυάριθμον τῆς ἀνθρωπότητος τάξιν· ἐν τῷ αὐτῷ δὲ χρόνῳ ἡ ἠθικὴ προτιμᾷ καὶ ἐγκρίνει ἐκεῖνας, τὰς ἐργασίας τῶν ὁποίων τὰ προϊόντα, ἀληθῶς ὠφέλιμα, εὐχαριστοῦσιν ὄχι τῆς ματαιότητος τὰς ἐπιθυμίας, ἀλλὰ τὰς πραγματικὰς τῶν ἀνθρώπων χρείας. Ἡ πολιτικὴ οἰκονομία, μηδὲν εἰς τὰς κρίσεις ταύτας ἐναντιουμένη, ἀποδεικνύει μάλιστα, ὅτι τὰ εἶδη τῆς κατασκευῆς, τὰ ἐπαρκοῦντα εἰς τὰς ἀληθεῖς χρείας ἀποτελοῦσι τὴν γόνιμον καὶ ἀνεξάντλητον τῆς εὐδαιμονίας παντὸς ἔθνους πηγὴν, ὥστε καὶ διὰ τὴν πληθὺν τῶν χειρῶν, τὰς ὁποίας θέτουσιν εἰς ἐνέργειαν, καὶ διὰ τὰ πλούτη, τὰ ὁποῖα διασκορπίζουσιν ἀφθόνως, εἶναι ἀσυγκρίτως ὑπέρτερα τῶν μικρῶν ἐκείνων εἰδῶν τῶν ὁποίων τὰ λαμπρὰ καὶ τὴν ἡδυπάθειαν ὑποθάλλοντα προϊόντα εἶναι διωρισμένα εἰς χρῆσιν ὀλίγων μόνον ἀνθρώπων.

Ἡ πολιτικὴ οἰκονομία δεικνύει προσέτι, ὅτι γονεὺς τις ἐλεύθερος νὰ ἐκλέξη χάριν τοῦ παιδὸς του ἐπιτήδευμα ὁποῖονδήποτε, πρέπει νὰ προτιμήσῃ ἐν ἐξ ἐκείνων, τὰ ὁποῖα αἱ πραγματικαὶ ἡμῶν χρεῖαι καθιστῶσιν ἀναπόφευκτα· ἐπειδὴ διὰ τῶν ἐπιτηδευμάτων τούτων καθελς εἶναι βέβαιος, ὅτι εἴμπορεῖ νὰ καρποῦται πάντοτε καὶ εἰς οἰανδήποτε τῶν πραγμάτων μεταβολὴν τὰ πρὸς τὸ ζῆν ἀναγκαῖα. Περιστάσεις ἀπρόοπτοι ὑποχρεοῦνσι πολλάκις τοὺς ἀνθρώπους νὰ περιστέλλωσι τὰς δαπάνας των· πόλεμος, ταραχαὶ ἐσωτερικαὶ, φέρουσι τὴν κοινωνίαν εἰς κρίσιμον κατάστασιν, περιοριζομένων δὲ τότε

τῶν ἀναγκαίων δαπανῶν, τί θέλουσι γίνεαι αἱ περιτταί; Ἀλλὰ καὶ χωρὶς νὰ ἐπέλθωσι συμφοραὶ ἀπροσδόκητοι, ἢ συνεχῶς μεταβαλλομένη τοῦ νεωτερισμοῦ ἐπιρροὴ ἀρκεῖ νὰ καταστήσῃ τὴν ἐπαύριον ἐπιζήμιον ἐπιχείρησιν ἥτις σήμερον εἶναι κερδαλέα. Ὅθεν εἶναι δῆλον ὅτι ἡ κατασκευὴ καὶ ἡ ἐμπορία ὠφελίμων πραγμάτων, κατὰ τὴν ἀκριβῆ τῆς λέξεως σημασίαν, εἶναι τὰ ἀσφαλέστερα μέσα καὶ τὰ μᾶλλον ἐγγυώμενα τὴν διαρκῆ καὶ βεβαίαν εὐπορίαν τὴν ὁποῖαν πρέπει νὰ ἔχη πρὸ ὀφθαλμῶν πᾶς φιλόπρονος πατὴρ οικογενείας, πεφωτισμένος περὶ τὰ ἀληθῆ αὐτοῦ συμφέροντα. Αἱ ὀλίγαι αὗται παρατηρήσεις αἴρουσιν ἐκ τοῦ μέσου τὴν ἀντίφασιν, ἥτις ἡδύνατο νὰ ὑποτεθῆ ἐπὶ ἀντικειμένου τόσο οὐσιώδους, μεταξὺ ἠθικῆς καὶ πολιτικῆς οἰκονομίας.

Ἡ ὠφέλεια καὶ ἡ σπανιότης, αἱ δύο ἀναγκαῖαι, ὡς ἐρρέθη, συνθήκαι τῆς ἀξίας, ἔχουσιν ἀποτελέσματα πολὺ διάφορα· ἢ μὲν εἶναι χρήσιμος καὶ ὠνητὴ εἰς πάντα, ἢ δὲ ἐν γένει βλαπτικὴ, καθότι ἐμπεριλαμβάνει τῆς στέρσεως τὴν ἰδέαν διὰ τὸν μεγαλειότερον ἀριθμὸν. Οἱ ἄνθρωποι, συμφωνοῦντες περὶ τῆς πρώτης ἀνευ τινὸς ἀμφιλογίας, διαφέρουσι μὲν ὡς, καθ' ἣν εὐρίσκονται θέσιν, εἰς τὰς περὶ τὴν δευτέραν κρίσεις των. Οὕτω π. χ. ὁ χειροτέχνης ἐπιθυμεῖ νὰ εἶναι αἱ μὲν ἀκατέργαστοι ὕλαι κοιναὶ διὰ νὰ τὰς ἔχη εὐθηνᾶς, αἱ δὲ κατεργασμένα σπάνια, ὥστε νὰ λαμβάνωσι πολλὴν ἀξίαν. Ἐν τούτοις ἐν τῇ τελικῇ τῆς ἀναπτύξει ἡ πολιτικὴ οἰκονομία ἀποβάλλει τοὺς μικροὺς καὶ μηδαμινοὺς λόγους τοῦ μερικοῦ συμφέροντος καὶ ἀσχολεῖται εἰς τὴν αὐξήσιν τῆς ὠφελείας καὶ τὴν καταπολέμησιν τῆς σπανιότητος.

Μετὰ τὰς εἰρημένας γενικὰς περὶ ἀξίας ἰδέας ἔπεται ἤδη νὰ ἀποδειχθῆ πῶς αὕτη ἐκτιμᾶται μετὰ τινος ἀκριβείας, ὃ ἐστὶ τίνι τρόπῳ γίνεται ὁ προσδιορισμὸς τῆς τιμῆς τῶν πραγμάτων. Ἡ τιμὴ, ὡς ἐρρέθη ἐν ἀρχῇ, δὲν εἶναι εἰμὴ ἢ ἀξία ἐκφραζομένη εἰς χρήματα μετρητά. Ἐκ πρώτης ὄψεως φαίνεται, ὅτι ἡ ἐκτίμησις τῶν πραγμάτων εἶναι ἐντελῶς αὐθαίρετος, ἐξαρτωμένη ἀπὸ τῆς χρείας, τὴν ὁποῖαν οὗτος μὲν ἔχει

νά αγοράζῃ, ἐκεῖνος δὲ νά πωλῇ, καὶ ὅτι ἐπομένως τὴν αὐτὴν ὄραν ἐπὶ τῆς αὐτῆς ἀγορᾶς συμβαίνει, ὥστε εἰς πράγματα τοῦ αὐτοῦ εἶδους νά δίδονται τιμαὶ πολὺ διάφοροι· ἀλλὰ δὲν ἔχει οὕτω τὸ πρᾶγμα. Ἡ ἀξία πάσης πραγματείας εὐρίσκειται ἐν γένει σταθερῶς ὠρισμένη· καὶ ὅταν μεταβάλλεται, ἢ ἀΐξεσις ἢ ἐλάττωσις εἶναι ἐπίσης προσδιωρισμένη διὰ τρόπου γενικοῦ. Πῶς δὲ ἐκτελεῖται τὸ φαινόμενον τοῦτο τῆς ἁμοειδοῦς ἐκτιμῆσεως, τὰ ἐπόμενα θέλουσι ἐξηγήσει.

Ἡ κατασκευὴ ἢ ἡ κατεργασία πάσης πραγματείας ἀπαιτεῖ δαπάνας, καθόσον ὁ ἐργολάβος ἀγοράζει τὰς πρώτας ὑλας, πληρώνει μισθοὺς κλπ. αἱ δαπάναι δὲ αὗται εἶναι προκαταβολαί, τῶν ὁποίων ἢ ἀξία μεταβαίνει εἰς τὸ κατεργασμένον πρᾶγμα. Ὄταν ὁ παραγωγὸς τὸ ἐκθέτῃ εἰς πώλησιν, ἐὰν πληρόνηται μὲν ἔνεκα τῶν προκαταβολῶν του δὲν ἀπολαμβάνῃ δέ τι περιπλέον, πωλεῖ εἰς τὴν τιμὴν τῆς κατασκευῆς· ἐν τούτοις ἔπρεπεν εὐλόγως νά ἐλπίζῃ κέρδος τι. Ἡ ποσότης λοιπὸν τῶν προκαταβολῶν καὶ αὐτὸ τὸ εὐλογον κέρδος ἀποτελοῦσι τὴν πραγματικὴν τιμὴν τῆς πραγματείας. Ἐὰν ὑποτεθῇ ὅτι αἱ προκαταβολαὶ δὲν ἦσαν ὑπερβολικαὶ ἐξ αἰτίας τῆς ἀπειρίας καὶ ἀμελείας τῶν παραγωγῶν, ἤθελεν εἶναι εὐκτατον τὸ νά πωλῶνται τὰ προϊόντα πάντοτε εἰς τὴν πραγματικὴν αὐτῶν τιμὴν. Μήτε οἱ ἀγορασταί, μήτε οἱ πωληταὶ δὲν δύνανται τότε νά παραπονῶνται, καὶ τὰ πλούτη θέλουν διασκορπίζεσθαι κατὰ τὸν ὠφελιμώτερον εἰς τὴν κοινὴν εὐτυχίαν τρόπον.

Πολλάκις ὅμως λέγεται καὶ ἡ ἔκφρασις εἶναι ὀρθοτάτη, ὅτι αἱ δεῖνα πραγματεῖαι ἐπωλήθησαν ἀνωτέρω ἢ κατωτέρω τῆς πραγματικῆς των ἀξίας· αἱ τιμαὶ λοιπὸν ὑπάγονται εἰς κανόνα τινὰ ἰσχυρότερον παρὰ τοὺς ὁποίους ἀνεφέραμεν. Σπανίως ὁ ἀγοραστὴς φροντίζει περὶ τῶν ἐξόδων, τὰ ὁποῖα ἀπαιτεῖ ἢ κατασκευὴ τῶν πραγματειῶν· καὶ σπανιώτερον ἴσως ὁ πωλητὴς περιορίζεται εἰς τὸ εὐλογώτατον κέρδος, ἐὰν δύναται νά τὸ ἀΐξῃ χωρὶς νά βλάβῃ τὸ ἐμπόριόν του. Ὄταν πραγματεῖαι προσφέρωνται πολὺ καὶ ζητῶνται ὀλίγον, εἰ-

ναὶ φανερόν ὅτι κρέματα ἐντελῶς ἀπὸ τοὺς ἀγοραστὰς νά ἐλαττώσωσι τὴν ὑπὸ τῶν πωλητῶν προτεινομένην τιμὴν, ἐν ᾧ οὗτοι σπεύδουσι νά λάβωσι τὴν προτίμησιν. Ὄταν τούναντίον αἱ ζήτησεις εἶναι πολλαὶ καὶ αἱ πραγματεῖαι σπάνιαι, οἱ πωληταί, ὅπως ἐπαρκέσωσιν εἰς αὐτάς ἐξ ὀλοκλήρου, εἶναι τότε εἰς τὴν καλλιτέραν θέσιν, ὄντες αὐτοὶ κύριοι τῆς ἀγορᾶς. Ἐπομένως ἡ ἰσοστάθμισις τῆς προσφορᾶς καὶ ζήτησεως κανονίζει τὴν ἀγοραίαν τιμὴν.

Ἄφ' οὗ ἐγνωρίσαμεν τὸ ἀναντίρρητον τοῦτο διδόμενον, πρέπει ἤδη νά παρατηρήσωμεν, ὅτι ἡ ἰσχὺς τῶν πραγμάτων τείνει ἀκαταπαύστως εἰς τὸ νά προσεγγίξῃ τὴν ἀγοραίαν πρὸς τὴν πραγματικὴν τιμὴν. Καὶ τῶντι ἐὰν ἡ πλησμονὴ τῶν πραγματειῶν συντρέχῃ εἰς ὑπερβολικὴν ἐλάττωσιν τῆς ἀγοραίας τιμῆς, πολλοὶ μὲν χειροτέχναι ζητοῦσιν ἄλλην τῆς βιομηχανίας καὶ τῶν κεφαλαίων των χρήσιν, οὕτω δὲ ἄλλοι δὲ περιορίζουσι τὴν χειροτεχνίαν των, οὕτω δὲ ἡ ποσότης τῶν προϊόντων ἐλαττοῦται καὶ ἀποκαθίσταται ὡς ἐγγιστα ἴση πρὸς τὰς ζήτησεις. Ἐὰν τούναντίον ἡ ἀγοραία τιμὴ εἶναι ὑπερηξημένη, καθότι εὐρίσκονται πολλοὶ ἀγορασταὶ καὶ ὀλίγοι κατασκευασταί, ἢ βεβαίως τῆς πωλήσεως ἐνισχύει τοὺς δευτέρους νά παράγωσι περισσότερον, ἢ ἐλπίς τῆς συμμετοχῆς εἰς τὰ μεγάλα κέρδη δίδει ἀφορμὴν νά ἀναφανῶσι νέοι παραγωγοί, ἢ ποσότης τῶν πραγματειῶν ἀΐξάνει, καὶ τὸ ἀποτέλεσμα τῆς πλησμονῆς των εἶναι ἡ προσέγγισις εἰς τὴν πραγματικὴν τιμὴν. Τοιοῦτος εἶναι τοῦλάχιστον ὁ ροῦς τῶν πραγμάτων ἐν τοῖς τόποις ἐνθα ἡ νομοθεσία ἐγγυᾶται εἰς τὴν βιομηχανίαν τὰ καλὰ τῆς ἐλευθερίας, μόνον δὲ ὅπου εὐρίσκονται κατεστημένα μονοπώλια, καὶ προνόμια, αἱ τιμαὶ τῆς ἀγορᾶς δύνανται νά κρατῶνται πολὺν χρόνον εἰς ὅριον πολὺ διάφορον τῆς πραγματικῆς τιμῆς. Μετὰ τῶν ἀγαθῶν τῆς ἐλευθερίας πρέπει νά ἐνοῦνται καὶ τὰ τῆς παιδείας καὶ ἠθικῆς, τὰ ὁποῖα δύνανται ἐπίσης νά συντρέχωσιν εἰς τὴν ὑπερίσχυσιν τῆς πραγματικῆς τῶν προϊόντων τιμῆς. Ἡ κοινὴ ὑπόληψις καταισχύνει ἄνθρωπον, ὅστις καταχρᾶται τὴν ἀγνοίαν ἢ τὴν δυστυχίαν ἄλλου, εἴτε θέλων

νά τῷ πωλήσει πράγματι εἰς ὑπερβολικὴν τιμὴν, εἴτε προσπαθῶν νὰ τὸ ἀγοράσῃ παρ' αὐτοῦ εἰς χαμηλὴν τιμὴν· ἀλλὰ πόσαι καταχρήσεις καὶ ἀπάται, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον δειναί, διαφεύγουσι τὸν ἔλεγχον, μένουσαι ἐν σκότει καὶ παραβύστω! Πᾶν ὅτι δύναται νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν εἰλικρίνειαν καὶ τὴν ἐπιθυμίαν τῆς ἀμοιβαίας συνδρομῆς, συμβάλλει τὰ μέγιστα εἰς πολλαπλασιασμὸν τοῦ πλοῦτου, καὶ τῶν μέσων τῆς ἀπολαύσεως αὐτοῦ.

Δ.

ΧΕΙΜΕΡΙΝΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ ΕΝ ΤΗ ΓΕΩΡΓΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΖΩΟΤΕΧΝΙΑ.

Οἱ τὸν χειμῶνα ἀποτελοῦντες τρεῖς μῆνες Δεκέμβριος, Ἰανουάριος καὶ Φεβρουάριος ἀνήκουσιν εἰς σπουδαίαν τῆς γεωργίας καὶ ζωοτεχνικῆς βιομηχανίας ἐποψιν, τὴν ὁποίαν κατὰ τὸ 1869 ἡ «Γεωργικὴ Ἐφημερίς» ἐπραγματεύθη ἐν τοῖς ἐπιμέμοις ἰκανῶς ἐνδεικτικοῖς:

Α'. Δεκέμβριος.

Ὁ Δεκέμβριος εἶναι ἀληθῶς ἡ ἐποχὴ τοῦ ἔτους ἡ μᾶλλον λυπηρὰ καὶ ἀχάριστος. Ἡ ἐξοχὴ εἶναι πένθιμος. Ἡ βροχὴ, ὁ παγετὸς καὶ ἡ χιῶν σταματοῦσιν ἐπ' ὀλίγον τὰς γεωργικὰς ἐργασίας. Πανταχοῦ τὰ δένδρα ἐκτὸς τῶν αἰθιῶν ἔχουσι ρίψει τὰ φύλλα των. Ἡ πυραλίς (κοκκινωπὸν πτηνὸν), ἡ ὑπολαίς (ποταμίδα), τὰ τσουνία, καλημάνες, μπεκατσόγια, νερόκοτες, φονεύονται ὑπὸ τῶν κυνηγῶν, τὰ σπουργιτὰ πλησιάζουσι τὰς οἰκίας καὶ τοὺς κοπροσωροὺς τῶν σταύλων, εἰς τὰ θρεινὰ μέρη γίνεται ἡ διάβασις τῶν φαρονίων. Φυτὰ καὶ ἄνθη εἶναι εὐάριθμα, χειμονοτριανταφυλέαι βιολέται κλπ.

1. Γεωργικά.

Ἐργασίαι τῶν ἀρχηγῶν τῆς καλλιέργειας. Ἀσχολοῦνται οὗτοι εἰς τὴν πώλησιν τῶν καρπῶν καὶ τῶν παχυθέντων ζώων. Ἐπισκέπτονται τὰς ἀποθήκας καὶ ἐξασφαλίζουν τοὺς καρποὺς, γεώμηλα κλπ. Ἐξακολουθοῦσι τὴν συγκομιδὴν τῶν ἐλαιῶν καὶ τὴν κατασκευὴν τοῦ ἐλαίου. Εἰς τὸ τέλος τοῦ μηνὸς κλείουσι τοὺς γεωργικοὺς λογαριασμοὺς τοῦ ἔτους καὶ τῶν ἐξόδων τῆς οἰκογενείας καὶ λογαριάζουσι τὰ κέρδη καὶ τὰς ὠφελείας.

Ἐργασίαι ζευγηλατῶν. Ἐξακολουθοῦσιν οὗτοι τὰ ὀργώματα τοῦ χειμῶνος, ἐὰν ὁ χειμῶν δὲν τοὺς ἐμποδίζῃ, καὶ προετοιμάζουσι τὰς γαίας διὰ τὴν ἐαρινὴν καλλιέργειαν. Κατὰ τὰς ἡμέρας τῆς μὴ καλλιέργειας μεταφέρουσι κόπρον εἰς τοὺς ἀγρούς. Συλλέγουσι φύλλα δένδρων καὶ ἀναμιγνύουσι ταῦτα μετὰ χλόην καὶ χῶμα πρὸς κατασκευὴν κόπρου. Ἐξακολουθοῦσι τὰς τοῦ παρελθόντος μηνὸς ἐκχερσώσεις.

Ἐργασίαι διὰ τῶν χειρῶν. α) Ἐσωτερικά. Κόπτουσι σχοίνους εἰς τεμάχια πρὸς τροφήν τῶν ἵππων. Δένουσι εἰς δερμάτια τὸν χόρτον. Προπαρασκευάζουσι τὰ τῆς χειρὸς ἐργαλεῖα. Προετοιμάζουσι τὸ λινάρι, κανάβι, βαμβάκι, καὶ δένουσι τὰ σάρωθρα. Καθαρίζουσι τοὺς πρὸς πώλησιν ἀγρούς, κοπανίζουσι τὸν ἀραβόσιτον καὶ καλαμβόκι. β) Ἐξωτερικά. Καθκρίζουσι τοὺς ρύακας καὶ ὅπου εἶναι ἀνάγκη κατασκευάζουσι νέους. Ἐπισκέπτονται τὰ ὑπόγεια καὶ τὰ προπαρασκευάζουσι πρὸς διέξοδον τῶν ὑδάτων. Κατασκευάζουσι κόπρον τεχνητὴν καὶ φυσικὴν. Κόπτουσι φτέρην διὰ στρωμνὴν τῶν ζώων καὶ μεταβολὴν ταύτης εἰς κόπρον. Ἀνοίγουσι λάκκους διὰ φύτευσιν δένδρων. Προπαρασκευάζουσι τοὺς φραγμοὺς τῶν ἀγρῶν.

Σπορά. Εἰς τὰ πεδινὰ μέρη ἐξακολουθοῦσι τὴν σπορὰν τοῦ σίτου, τῶν κυάμων καὶ μπιζελίων.

Λειμῶνες φυσικοὶ καὶ διοχετεύσεις. Ἐξακολουθεῖ ὁ ποτισμὸς τῶν ξηρῶν λειμῶνων, ἐὰν ὁ καιρὸς τὸ ἐπιτρέπῃ, ἐὰν δὲ εἶναι ψυχρὸς ἐμποδίζεται. Διότι, ἐὰν μετὰ τὸν

ποτισμὸν ἐπέλθῃ ἰσχυρὸς παγετός, τότε τὸ ὕδωρ πήγνυται, καταστρέφει τὰ φυτὰ καὶ ἀνασηκόνει τὸ χῶμα· διὰ τοῦτο μετὰ τὸ πέρας τοῦ χειμῶνος ἢ τῶν παγετῶν καὶ ἰδίως κατὰ τὸν Φεβρουάριον καλὸν εἶναι νὰ κάμνωμεν κυλινδρισμοὺς ἐπὶ τοῦ λειμῶνος ἐκείνου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου τὰ φυτὰ (διάφορα χόρτα) δὲν εἶναι καλῶς προσηρμοσμένα ἐπὶ τοῦ χῶματος, ὅπως διὰ τοῦ μέσου τούτου στερεωθῶσι. Ἐκβάλλουσι τὰ βοῦρλα καὶ τοὺς θαμνίσκους κλπ. ἐκ τῶν λειμῶνων. Ἐξετάζουσιν ἐὰν εἰς τινα μέρη τῶν λειμῶνων διαμένει ὕδωρ, καὶ τὸ ἐκβάλλουσι διὰ κατασκευῆς νέων ὀχετῶν.

Ἀμπελοργία. Ἀνοίγουσι λάκκους ὅπου εἶναι ἀνάγκη διὰ καταβολάδας. Προμηθεύονται πασσάλους διὰ τὰς ἀμπέλους καὶ σταφίδας. Ἐπισκευάζουσι τοὺς φραγμούς. Εἰς τὰ παράλια μέρη ἐξακολουθοῦσι νὰ μονοβεργῶσι. Μεταγγίζουσι τοὺς λευκοὺς καὶ ἀνευ ρυτίνης οἴνους. Ἐξακολουθοῦσι νὰ ἀνακατόνωσι καὶ ἐνεργῶσι τὴν μεταφορὰν τῶν νέων οἴνων τῶν κατασκευασθέντων κατὰ τὸ ἔτος αὐτό.

Δενδροφυτεία. Προετοιμάζουσι τὴν γῆν τὴν προσδιωρισμένην διὰ δενδροσπορὰν κατὰ τὴν ἀνοιξιν, καὶ τὴν κοπρίζουσι καὶ τὴν καλλιεργοῦσι διὰ τοῦ ἀρότρου καὶ λίσγου (πτυαρίου).

Καρποφόρα δένδρα. Ἀφαιροῦσι τὸν ἰξὸν (κισὸν), τὸν ἀναφυόμενον εἰς τὰς μηλέας καὶ ἀχλαδέας, καὶ καθαρίζουσι τὰς λειχήνας καὶ τὴν μυῦχλαν, αἵτινες σκεπάζουσι τὰς φλέβας τῶν δένδρων. Κλαδεύουσι καὶ καθαρίζουσι τὰς ἐλαίας, ἐὰν ὁ καιρὸς εἶναι καλός. Ἐξακολουθοῦσι τὴν συλλογὴν τῶν ἐλαιῶν διὰ τὸ ἔλαιον.

Δασονομία. Ἐξακολουθοῦσι τὴν συλλογὴν σπόρων. Ἐὰν ὁ καιρὸς εἶναι καλός, κόπτουσι τὰ δένδρα. Ἀνοίγουσι λάκκους διὰ τὴν καλλιέργειαν τῆς ἀνοιξέως. Μετακομίζουσι τὰς καλὰς ἡμέρας ξύλα.

2) Ζωοτεχνικά.

Ἴπποιο. Ἀποχωρίζουσι τὰς ἐγγύους ἵππους ἀπὸ τὰ ἄλλα ζῶα εἰς ὑγιεινὸν μέρος καὶ δίδουσι εἰς αὐτὰς ἀφθονὸν καὶ

καθαρὰν τροφήν. Ἐκβάλλουσι τοὺς μικροὺς πώλους ἔξω, ἐὰν εἶναι καλὸς καιρὸς. Ἀρχίζουσι νὰ ἀντικαθιστῶσι τὸ ἥμισυ τῆς κριθῆς διὰ κολοκυνθίων ἢ δαυκίων.

Βόες. Προσπαθοῦσι νὰ παχύνωσι τοὺς βόας, ἀλλὰ πρέπει νὰ διατηρῆται θερμὸν τὸ βοοστάσιον. Τὰ κοκκινογούλια καὶ κολοκύνθια δίδονται μετὰ προσοχῆς εἰς τοὺς βόας πρὸς ἀποφυγὴν δυσπεψίας καὶ φουσκώσεως. Παύουσι δὲ τὴν τροφήν ταύτην πρὸ 15 ἡμερῶν ἀπὸ τῆς πωλήσεως καὶ τὴν ἀντικαθιστῶσι διὰ πιτύρων καὶ ξηροῦ χόρτου.

Ἄγελάδες. Αὐξάνουσι τὴν στρωμνὴν των διὰ πλειότεραν ζέστην. Ἐξακολουθοῦσι νὰ τὰς τρέφωσι μὲ χόρτα ξηρὰ καὶ μὲ ρίζας. Αἱ ἀγελάδες αἰ συνουσιασθεῖσαι τὴν ἀνοιξιν ἀρχίζουσι νὰ γεννῶσι.

Πρόβατα. Αἱ προβατῖναι ἀρχίζουσι νὰ γεννῶσι καὶ ἀπαιτοῦσιν ἀδιάκοπον περιποίησιν καὶ χωρισμὸν τῶν μελλουσῶν νὰ τέξωσιν ἀπὸ τὰλλα πρόβατα. Προφυλάττουσι τὰ γαλάρια ἀπὸ τὸ ψῦχος, καὶ τὴν ὑγρασίαν, καὶ τὰ καθαρίζουσι συχνά, ἔχουσιν ἐντὸς αὐτῶν ξύλινον ἀγγεῖον (κορίτον) ὅπως ποτίζονται τὰ μὴ ἐξερχόμενα μακρὰν. Καλὸν εἶναι ἐντὸς τοῦ ὕδατος αὐτοῦ νὰ ρίπτωσι κωριασμένα σίδηρα, ὅπως καθίστανται τονικὰ τὰ πρόβατα. Ὅταν εἶναι καλὸς καιρὸς, μεταφέρουσι ταῦτα εἰς τοὺς λειμῶνας, ἄλλως τε τὰ φυλάττουσιν εἰς μέρη ξηρὰ.

Χοῖροι. Διατηροῦσι τὸ χοιροστάσιον εἰς θερμὴν κατάστασιν. Τὰς ψυχρὰς ἡμέρας δίδουσι χυλὸν εἰς τοὺς χοίρους ἐξ ἀλεύρου καὶ χλιαροῦ ὕδατος.

Τυροποιία. Ἐὰν ὁ καιρὸς εἶναι καλός, ἀρχίζουσι νὰ κατασκευάζωσι γιαούρτην, τυρόν, βούτυρον καὶ ἄλλα γαλακτερά· ἀλλ' ἀπαιτεῖται εἰς τὸ κατασκευαστήριον νὰ διατηρῆται μία κανονικὴ θερμοκρασία.

Πτηνοτροφία. Παχύνουσι τὰς ὄρνιθας, γάλους καὶ ἐν καιρῷ ψύχους τοῖς δίδουσι ζεστὴν τροφήν ἐξ ἀλεύρου καὶ ζεστοῦ ὕδατος.

Μελισσοτροφία. Ἐπισκέπτονται καὶ περιποιοῦνται τὰ

μελίτσια, εάν έχωσιν ανάγκην. Ἀνάγκη νὰ ληφθῆ φροντίς ὥστε νὰ μὴ εἰσέρχεται ἀήρ καὶ ὕδωρ ἐντὸς τῆς κυψέλης ἀλλὰ μόνον μία μικρὰ ὀπή νὰ ὑπάρχη, ἐξ ἧς νὰ εἰσέρχωνται καὶ ἐξέρχωνται αἱ μέλισσαι.

β) Κηπουρικά.

Ἔργασια κήπου. Ἐπισκέπτονται τὰ μικρὰ ὀσπριώδη φυτά, ἅτινα ἔκοψαν καὶ ἔχουν εἰς τὰς ἀποθήκας διὰ νὰ μὴ τὰ προσβάλλῃ ὁ παγετός. Προβλεπομένης χιόνος, σκεπάζουσι τοὺς λαχανοκήπους μὲ ἄχυρα καὶ ἄλλα καλύμματα ἕνεκα τοῦ παγετοῦ. Φυτεύουσιν εἰς τὰ ἐξογκώματα (σαμάρια) τῶν πρασιῶν μαρούλια. Φυτεύουσιν εἰς τὰς πρασιάς φασιόλους καὶ ἐρεβίνθους. Ἐν καλαῖς ἡμέραις συλλέγουσι φύλλα δένδρων καὶ τὰ ἐναποθέτουσιν εἰς σωροὺς ρίπτοντες ἐπ' αὐτῶν κόπρον, ἣν προετοιμάζουσι δ. ἀ τὰ προϊόντα τῆς ἀνοιξέως.

Ἔργασια ὀπωρωφόρων δένδρων. Ἐξακολουθοῦσι τὴν φύτευσιν καὶ κλαδεύουσι τὰ ἔχοντα σπόρους (κουκούτσια) δένδρα (π. χ. μηλέας, ἀχλαδέας, σταφυλάς) εάν ὁ καιρὸς εἶναι καλὸς. Φυλάττουσι τὰς λεμονοπορτοκαλέας ἀπὸ τοὺς παγετούς, ρίπτοντες κόπρον μισοχωνευμένην, κατὰ δὲ τοὺς μεγάλους παγετούς ἀνάπτουσι ἄχυρα μακρόθεν καὶ καπνίζονται. Δύνανται ἐπίσης νὰ καθαρίζωσι τὰ καρποφόρα δένδρα ἀπὸ τὰς λειχήνας (ψώρα καλουμένης) καὶ νὰ τὰ ἀσβεστούνωσι διὰ γάλακτος τῆς ἀσβέστου (χορηγόνερν).

Ἔργασια ἀνοφόρων κήπων. Φυτεύουσι τὰ λευκόια τὰ εὐπατόρια. Ἐπιτηροῦσι τὰ ζουμπούλια καὶ τὰ λώρια. Κόπτουσι τὰ στελάχη τῶν χρυσαυθῆμων. Ἐκβάλλουσι τὰ φυτὰ τὰ ἀποθαμένα (ξηραμένα) καὶ καλλιεργοῦσι τὰς πρασιάς. Ἐπισκέπτονται τὰς ντάλιας ἐν τῷ μαγαζείῳ ὅπου ἔχουν τοὺς βολβούς των.

Καταναλισκόμενα προϊόντα. α) λαχανικὰ εἰς τοὺς ἀγρούς καὶ κήπους, πράσα, σπανάκια, ἀγγινάροι εἰς τοὺς κήπους, σφαράγγια ἡμέρα, β) σταφυλαὶ εἰς τὰς κρεβατίνας, παρτοκάλλια, μανδαρίνια.

Β'. Ἰανουάριος.

Κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον αἱ ἐργασίαι εἶναι πολλὰ ὀλίγα ἕνεκα τοῦ καιροῦ καὶ τῆς ἀτμοσφαιρας, ἧτις δύναται νὰ μεταβληθῆ ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν. Ὅθεν εάν κάμωμεν κλαδεύματα, ὑπάρχει φόβος μήπως ἐπέλθῃ κακοκαιρία καὶ τὰ βλάψῃ. Ἐνεκα δὲ τῆς βροχῆς τὰ ὀργώματα, διὰ τῆς ἀνοιξέως τὴν σποράν, καθίστανται δύσκολα. Ἡ ἐξακολούθησις τῶν ζευγαρίων εἶναι βραχεῖα. Αἱ βιολέται, μενεξέδες, ἐξακολουθοῦσι νὰ ἀνθίζωσι.

1.) Γεωργικά.

Ἔπασχόλησις τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς ἐπαύλεως. Οἱ γεωργοὶ ἢ οἱ ἐπιστάται ὀφείλουσι νὰ ἐργασθῶσι καὶ τὰς νύκτας, ἵνα τακτοποιήσωσι τὴν γεωργικὴν λογιστικὴν τῶν ἐργασίαν καὶ εὐρωσι τὸ ἀποτέλεσμα τῶν κερδῶν καὶ ζημιῶν. Ὄφείλουσι λοιπὸν νὰ ἐξετάσωσιν, εάν πρέπει νὰ μεταβάλλωσιν ἢ οὐ τὸ ἀμειψισπορικὸν σύστημα, ἢ νὰ ἐπινοήσωσι νέαν ἐπικερδοσκοπικὴν μέθοδον. Ἀσχολοῦνται εἰς τὴν ἐξακολούθησιν τῶν ἐργασιῶν ἐπὶ τοῦ τοκετοῦ τῶν προβάτων, ἀγελάδων καὶ τὴν κατασκευὴν τυροῦ, ἀγοράζουσι ἰσχνὰ ζῶα καὶ πωλοῦσι τὰ παχυνθέντα καὶ ἐπιτηροῦσι τὰ ἐν ταῖς ἀποθήκαις προϊόντα. Παρίστανται εἰς τὴν μετάγγισιν τῶν οἴνων καὶ τὴν ἐξακολούθησιν τῆς κατασκευῆς τοῦ ἐλαίου. Ἐξετάζουσι τὰς ἀκαλλιεργήτους γαίας, τὰς ὁποίας δύνανται ν' ἀποξηράνωσι δι' ὑπογείων σωλήνων, νὰ ἐκχερσώσωσι καὶ νὰ τὰς φυτεύσωσι δένδρα ἢ φυτὰ. Ὁροθετοῦσι τὰ περιφράγματα τῶν ἀγρῶν, ἀμπέλων κλπ. Ἐπιτηροῦσι τὰ παχεύματα τῶν βοῶν, ἅτινα γίνονται εἰς τοὺς σταύλους ἢ εἰς τὰ λειβάδια.

Ἔργασίαι τῶν ζευγηλατῶν. Μεταφέρουσι κόπρον εἰς τοὺς ἀγρούς. Φέρουσι γῆν καὶ φύλλα δένδρων πρὸς κατασκευὴν παχευμάτων. Ἐξακολουθοῦσι τὴν ὀργωσιν τῶν ἀγρῶν, οὗς θὰ σπεύρωσι τὴν ἀνοιξιν, καὶ καλύπτουσι τὴν κόπρον, ἣν ἐπ' αὐτῶν εἶχον ρίψει καὶ ἰδίως τοὺς σπαρησόμενους βάρβακας,

καπνόν και μπαστάνι. Ἐξακολουθοῦσι τὴν ἐκχέρσωσιν τῶν μὴ προσοδοφόρων λειμῶνων.

Ἔργασια διὰ τῶν χειρῶν. α) Ἐσωτερικαί. Ἐξακολουθοῦσι νὰ κοπανίζωσι τὸν ἀραβόσιτον. Καθαρίζουσι διὰ τοῦ καθαρτηρίου (ἀερολογίου) τοὺς σπόρους, οὓς θὰ σπείρωσι αὐτὸν τὸν μῆνα. Διαιροῦσι καὶ κόπτουσι ἀκάνθια καὶ δένουσι χόρτον διατηρούμενον εἰσέτι ἄδετον. Μεταγγίζουσι οἴνους καὶ ἀποπληροῦσι τοὺς πίθους. Καθαρίζουσι καὶ λαναρίζουσι τὸ λινάρι, κανάβι καὶ βαμβάκι. Ἐπιδιορθώνουσι τὰ ἐργαλεῖα. Κατασκευάζουσι κοφρίνια, κάνιστρα διὰ τὰ μελίτσια, πλύσιν καὶ ἐναπόθεσιν ἄρτων. β) Ἐξωτερικαί. Ἐπισκέπτονται τοὺς ἐσπαρμένους σῖτον καὶ κουκία ἀγροὺς καὶ καθαρίζουσι τοὺς αὐλακας διὰ νὰ μὴ λιμνάζωσι τὰ ὕδατα. Ἐπιδιορθώνουσι καὶ κατασκευάζουσι τὰ περιφράγματα τῶν ἀγρῶν, κήπων καὶ ἀμπέλων, συλλέγουσι τὰ πίπτοντα φύλλα καὶ ἄλλας ὕλας διὰ τὴν κατασκευὴν κόπρου, πρὸς δὲ καὶ ξηρὰ χόρτα ἅτινα κόπτουσι καὶ κάμνουσι στρωμνὴν τῶν ζώων καὶ ἔπειτα κόπρον. Σκεπάζουσι διὰ χόρτου τοὺς ἰσχνοὺς ἐσπαρμένους σίτους. Καθαρίζουσι τοὺς κατὰ τὴν ἀνοιξιν σπαρέντας λειμῶνας ἀπὸ τὰς πέτρας. Ἐὰν ὁ καιρὸς εἶναι καλὸς καὶ ἡ γῆ ὀλίγον στεγνὴ, ἀρχίζουσι τὰς ἀποξηράνσεις διὰ τῶν ὀχετῶν ἢ καὶ λίθων. Ψαλλιδίζουσι καὶ κουρεύουσι τὰ περιφράγματα τῶν ἀγρῶν καὶ κήπων, ἐνθα διαιροῦνται τὰ τεμάχια. Ἐπισκευάζουσι τοὺς λιθοκτίστους φραγμούς, τὰ σκεπάσματα τῶν στεγῶν καὶ ἀποτελειοῦνται τὴν ἐκκοπὴν τῶν καλάμων.

Σπορά. Ἐχουσιν ἀποπερατώσει τὴν σπορὰν τοῦ σίτου καὶ ἀρχίζουσι τὸν ὄψιμον σῖτον (διμηνιὸν κλπ.) νὰ σπείρωσι.

Συγκομιδὴ. Συλλέγουσι τοὺς βολβοὺς τῶν κολοκασίων. Κορυφολογοῦσι τὰ λαχανικά, τὰ δίδουσι εἰς τὰς ἀγελάδας, ἢ ἐκρίζουσι καὶ ἐκβάλλουσι ταῦτα ὡς ἄχρηστα πλέον. Ἀποπερατοῦσι τὴν συλλογὴν τῶν ἐλαιῶν καὶ τὴν κατασκευὴν τοῦ ἐλαίου.

Λειμῶνες φυσικοὶ καὶ διοχετεύσεις ὕδατων. Παύουσι πλέον τοῦ νὰ ποτίζωσι τοὺς λειμῶνας καὶ ἐ-

ξακολουθοῦσι τὰς ἐργασίας τῆς ἀποξηράνσεως, καὶ τοῦ καθαρισμοῦ ἀπὸ ἀκάνθας, βοῦρλα καὶ βάτους. Ἐπιρρίπτουσι εἰς τοὺς λειμῶνας, μετὰ τὴν στέγνην, τὴν κατασκευασθεῖσαν ἐκ διαφόρων ὑλῶν κόπρον. Γεμίζουσι τὰ κενὰ μέρη τῶν ὁδῶν καὶ λειμῶνων μὲ χῶμα καὶ λίθους. Ἐπιδιορθώνουσι τὰ διὰ φυτὸν περιφράγματα τῶν λειμῶνων καὶ ἐξακολουθοῦσι τὴν ἐκχέρσωσιν τῶν μὴ προσοδοφόρων.

Ὀχήματα. Φέρουσι κόπρον καὶ παχεύματα εἰς τὰς ἀμπέλους, καὶ μυτηρίζουσι τὰς πασσάλους, ἃς θὰ ἐμπήξωσι εἰς τὰς σταφίδας, ἢ ἀμπέλους, ὅπου εἶναι συνήθεια.

Δασονομία. Ἐξακολουθοῦσι νὰ κόπτωσι τὰ δένδρα εἰς τὰ κτήματα κατὰ τὸ διαιρητικὸν ἢ κυκλικὸν σύστημα, ὅπως μὴ κατασρέφονται τὰ νεώτερα καὶ καλλίτερα. Ἀσχολοῦνται εἰς τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν ξηρῶν κλάδων τῶν δένδρων καὶ τὴν ἀναγκαίαν ἀραίωσιν αὐτῶν. Συλλέγουσι εἰς δέσμην τοὺς ἐκκοπέντας στρεβλοὺς κλώνους, τοὺς δὲ ἴσους ἐμπήγουσι εἰς τὰ περιφράγματα καὶ μεταφέρουσι τὰ ξύλα οἴκαδε. Ἐπιδιορθώνουσι τὰς ὁδοὺς τῶν δενδροφυτειῶν καὶ τὰς χαράδρας τῶν ρυάκων πρὸς ἐκροὴν τῶν ὑδάτων. Συγκομίζουσι τοὺς σπόρους τῶν σκευῶν, μελέγων. Ἐπισκέπτονται τὰς βαλάνους καὶ τὰ κάστανα, ἃς εἶχον εἰς τὰς στιβάδας τὸν θβριον. Ἐκλεπίζουσι τὰς Ἰταλικὰς λεύκας. Ἐκβάλλουσι τὰ ξηραθέντα δένδρα, καὶ ἐμπήγουσι ράβδους εἰς τὰ περιφράγματα τοῦ δάσους.

Δενδροφυτεία. Ἐξακολουθοῦσι ν' ἀνορύττωσι λάκκους πρὸς φύτευσιν μωρεῶν. Βάλλουσι κόπρον εἰς τὰς παλαιὰς μωρεάς. Φυτεύουσι δένδρα.

2.) Ζωοτεχνικά.

Βοοστάσιον. Ἐξακολουθοῦσι νὰ παχύνωσι εἰς τοὺς σταύλους τοὺς ἐπὶ τούτῳ ὀρισθέντας βόας. Ἐπιτηροῦσι τὴν διανομὴν τῶν τροφῶν, καθόσον εἶναι ἀνάγκη τὰ ζῶα νὰ μὴ ἐκτίθενται εἰς τὰς δυσπεψίας καὶ διάρροϊαν, διότι αἱ ἐνοχλήσεις αὗται φέρουσιν εἰς κίνδυνον τοὺς παχυθέντας βόας καὶ ὀπισθοδρομοῦσι τὴν εἰς τὴν ἀγορὰν (κρεωπωλεῖον) μεταφο-

ράν των. Πολλαχού παχύνουσι διά τὸ κρεοπωλεῖον καὶ στεῖρας ἀγελάδας. Ἀνάγκη νὰ διατηρῆται εἰς τοὺς σταύλους κατὰλληλος θερμκρασία, ὅπως μὴ προσβληθῶσι τὰ ζῶα ἀπὸ βῆχα.

Ἀγελάδες. Ἐξακολουθοῦσι νὰ δίδωσι εἰς τὰς τεκούσας ἀγελάδας χλιαρὰν τροφήν ἐξ ἀλεύρου καὶ ὕδατος (πλύματα) καὶ νὰ τὰς ἀποχωρίζωσι ἀπὸ τὰλλα ζῶα καὶ θέτωσιν εἰς ἕδιον ζεστὸν μέρος καὶ ν' ἀποφεύγωσι τὸ ψυχρὸν ρεῦμα τοῦ ἀέρος. Πρὸ τοῦ τοκετοῦ ἐπὶ 15 ἡμέρας τὰς τρέφουσι μὲ ξηρὸν χόρτον.

Ποιμνοστάσιον. Εἶναι ὁ τελευταῖος μῆν, καθ' ὃν γεννῶσι τὰ πρόβατα. Εἶναι ἀνάγκη τὰ ἀγγεῖα ἐνθα πίνουσι ὕδωρ τὰ πρόβατα νὰ ἔχωσι καὶ σκωριασμένα καρφία. Ἐν καιρῷ βροχῆς δὲν πρέπει νὰ βόσκωσι τὰ πρόβατα κατὰ τὴν πρωίαν εἰς τὰς πεδιάδας, ἀλλ' εἰς τὰς πλευρὰς τῶν λοφίσκων καὶ ὄρέων.

Χοιροστάσιον. Ἐπιτηροῦσι τὰς χοίρους, ὅταν ἐγγίξῃ ὁ τοκετὸς αὐτῶν, καὶ θέτουσιν αὐτὰς εἰς χωριστὸν μέρος στεγνὸν καὶ ζεστὸν, ἐνθα κατασκευάζουσι στρωμνὴν ἐξ ἀχύρου χονδροῦ, διότι εἰς τὸ λεπτὸν ἀχυρον ὑπάρχει φόβος μὴπως τὰ χοιρίδια ἀποθάνωσι ἐξ ἀσφυξίας· τὴν στρωμνὴν ἀντικαθιστοῦν ἐξ ἀχύρου σικάλεως καὶ ἐπιτηροῦσι τὰς χοίρους μὴπως πλάκώσωσι τὰ νεογνά. Οἱ χοῖροι ἐν καιρῷ ψύχους ζητοῦσι τροφὰς χλιαρὰς. Ἐξακολουθοῦσι τὴν τροφήν πρὸς πάχυνσιν τῶν χοίρων.

Γαλακτοποιία. Ἐξακολουθοῦσι τὴν κατασκευὴν τοῦ τυροῦ ὡς καὶ τοῦ βουτύρου. Εἶναι ἀνάγκη νὰ ρίπτωσιν ἀπὸ καιρὸν εἰς καιρὸν ὀλίγον ζεστὸν γάλα, ὅπως πῆξῃ τὸ βούτυρον. Ἐὰν δὲ θέλωμεν νὰ κατασκευάσωμεν πρόβειον βούτυρον ὠχρὸν ὡς τὸ ἐκ τῶν ἀγελάδων, ρίπτομεν ἐντὸς αὐτοῦ ζωμὸν δαυκίων καὶ τότε ἀποκτᾷ κιτρινωπὸν χρῶμα.

Πτηνοτροφία. Τὰ ὀρνιθοπούλια πρέπει νὰ προφυλάττωνται ἐκ τοῦ ψύχους καὶ ὑγρασίας καὶ τὴν πρωίαν νὰ τοὺς δίδηται τροφή θερμὴ καὶ ἐρεθιστικὴ. Αἱ χῆνες καὶ αἱ νῆσσαι

ἀντέχουσιν εἰς τὸ ψῦχος περισσότερον τῶν ὀρνίθων. Ἐξακολουθοῦσι τὴν πάχυσιν ὀρνίθων, Ἰνδιάνων καὶ χηνῶν, ἐν ξηρῷ καὶ ζεστῷ μέρει. Κατὰ τὰς ψυχρὰς ἡμέρας δίδουσιν εἰς τὰ παχυνόμενα πτηνὰ τὸ ὕδωρ εἰς τὴν θύραν τῶν ὀρνιθῶνων.

Μελισσοτροφία. Ἐν καιρῷ ψύχους προφυλάττουσι ἀπὸ τὸν ἄνεμον καὶ ἥλιον καὶ ἐξετάζουσι ἐὰν ἡ τροφή των εἶναι ἐπαρκής. Δὲν πρέπει δὲ νὰ ἐμποδίζωσι τὸν ἄνεμον, ὅστις εἶναι ἀνάγκη νὰ εἰσέλθῃ ἐντὸς τῆς κυψέλης, ἀλλὰ νὰ φράττωσι τὴν ὀπὴν αὐτῆς διὰ κιγκλιδατῆς μεταλίνης πλακὸς ἐπιτηδείως, ὅπως μὴ εἰσχωρῶσι πόντικοι ἐν ταῖς κατοικίαις των. Κατὰ τὸ ψῦχος εἶναι ἀνάγκη νὰ μὴ παραχθῇ ἡ κυψέλη, καὶ πέσωσιν αἱ μέλισσαι εἰς τὰ κοφίνια, καθόσον αὐταὶ ναρκοῦνται εἰς τὸ ψῦχος καὶ πίπτουσι, καὶ ἅμα πέσωσι τότε ἡ κατάστασις των αὐτῆ δὲν τοῖς ἐπιτρέπει νὰ ἐπανέλθωσιν εἰς τὰς θέσεις των.

3.) Κηπουρικά.

Κῆποι. Σκάπτουσι καὶ κοπρίζουσι τὰ τετράγωνα τῶν κήπων καὶ τὰ κατωφερῆ αὐτῶν μέρη, ἅτινα δὲν εἶναι κεκαλυμμένα ἀπὸ φυτὰ, καὶ ἐκτελοῦσι βαθεῖαν καλλιέργειαν ὥστε τὸ κάτω χῶμα νὰ ἔλθῃ ἄνω καὶ τὰνάπαλιν. Κατασκευάζουσι τετράγωνα (τσάκια ἢ βραγιές) καὶ σπείρουσι ντομάτα, κηπευτὸν διὰ φυτῶριον, κολοκύνθια κλπ. Προπαρασκευάζουσι καλύμματα διὰ τὰ φυτῶρια ταῦτα, μὴπως προσβληθῶσιν ὑπὸ τοῦ παγετοῦ. Σπείρουσι σκόροδα, κρόμμυα, μαρούλια, λαχανικά, σπανάκια, δαυκία, κοκκινογούλια καὶ λοιπὰ φυτὰ τῆς ἐποχῆς ταύτης.

Ἔργασια καρποφόρων κήπων. Καθαρίζουσι τοὺς φλοιούς τῶν ψωραλέων δένδρων καὶ τοὺς πλύνουσι μὲ ἀσβεστόννερον διὰ νὰ καταστρέψωσι τὰς κάμβας καὶ ἄλλα βλαβερὰ ζώδια ἢ ἕντομα. Κλαδεύουσι τὰς κερασιὰς, ροδακινέας, δαμασκινέας, ἐὰν ὁ καιρὸς κλίνῃ πρὸς τὴν ξηρασίαν. Ἐξακολουθοῦσι τὰ κλαδεύωσι τὰ δένδρα, ἀχλαδέας, μηλέας.

Ἔργασια τῶν ἀνθοφόρων κήπων. Σκεπάζουσι

μέ άχυρον τὰ βολβόριζα άνθη, ίνα μή καταστραφῶσιν εκ του παγετου.

Προϊόντα καταναλώσεως. α) Λαχανικά. Έκ τῶν άγρῶν και κήπων παράγονται πράσα, κουνουπίδια, μαρούλια, άγγινάροι, μακηδονήσι. Έξακολουθοῦσι τὸν σκόλιμον, τοὺς πόγκους, κοκκινογούλια, δαυκία, γεώμηλα, κολοκύνθια, άγγινάρας. 2) Όπωραι. Δύνανται νά καταναλισκωνται άχλάδια του χειμῶνος, σταφυλαί, πορτοκάλλια κλπ.

Γ'. Φεβρουάριος.

Ό άνήρ είναι ὀλιγώτερον δριμύς και ὁ ήλιος έχει περισσότεραν δύναμιν. Οι παγετοί προχωροῦσι με μικροτέραν έντασιν, ή δε χιῶν εις τὰ βορειοανατολικώτερα μέρη δέν διαμένει επί πολὺ εις τήν γήν. Εις τὰ επιστατικὰ κτήματα αρχίζουσι νά ζευγνύωσι τοὺς ίππους και βόας, οίτινες εσχόλαζον ὡς εκ τῆς υγρασίας. Το δεύτερον δεκαπενθήμερον του μηνός παρουσιάζει καλὰς ήμέρας, αίτινες επιτρέπουσι τήν έναρξιν τῆς σποράς τῆς ανοίξεως. Τα κελαδήματα τῆς κίχλης, σκίζας και τῶν μικρῶν μελισσοφάγων προαναγγέλλουσι και περιγράφουσι τήν βλάστησιν τῶν πρώτων άνθέων ήτοι βατραχέων, χελιδονίων, βηχιών, ήρανθέμων, λεοντοδόντων, μενεξέδων, κλπ. Παρατηροῦμεν τήν έναρξιν σχηματισμῶν καλύκων (μπουμπουκίων) επί τῶν ίτεῶν, τήν άνθησιν τῶν άμιγδαλεῶν, φουντουκεῶν και βερικουκεῶν. Η κορφοξυλέα, τὸ άγιόκλημα αρχίζουσι νά σχηματίζωσι τὰ φύλλα των. Τα εὔπατόρια, τὰ ήράνθημα, αί βιόλαι είναι ήδη με άνθη πολλά. Η έρείκη εξακολουθεῖ ν' άνθη.

1) Γεωργικά.

Έργασίαι του αρχηγου τῆς καλλιεργείας. Αρχίζει νά πωλή τὰ ζῶα, άτινα ήγόρασε διά πάχυνσιν εν τῷ κτήματι. Επισκέπτεται και εξασφαλίζει τὰ εν ταῖς αποθήκαις του προϊόντα. Έξακολουθεῖ νά παρατηρή τήν κατάστα-

σιν τῶν ριζῶν, κοκκινογούλιων, δαυκίων, γεωμήλων και τήν διατήρησιν των. Έξετάζει κατ' αὐτήν τήν εποχήν τήν ποσότητα του χόρτου, άχύρου ὃ δύναται νά καταναλώσῃ. Ένασχολεῖται εις τήν προετοιμασίαν τῆς γῆς, ήν προσεχῶς θά σπείρῃ και επιμελεῖται τοὺς φυσικοὺς λειμῶνας, επιτηρεῖ τήν κλάδευσιν τῶν άμπέλων, τήν μετάγγισιν τῶν οἴνων και αποπερατοῖ τήν δυναμένην νά γίνῃ φύτευσιν τῶν δένδρων. Επί τέλους ένασχολεῖται εις τήν πώλησιν τῶν εν ταῖς αποθήκαις καρπῶν.

Έργασίαι ζευγηλατῶν. Έξακολουθοῦσι τήν προετοιμασίαν τῆς καλλιεργείας και τήν μεταφοράν τῆς κόπρου. Τελειῶνουσι τήν εκχέρσωσιν τῶν δασοφύτων γαιῶν. Σκαλίζουσι διά του σκαλιστηρίου τὰς κυάμους (κουκία). Σβαρνίζουσι τὰ σιτηρά, εάν ή γῆ έχῃ φλοιόν (κόραν), ὅπως τήν άραιώσωσι. Κυλινδρίζουσι τὰ σιτηρά, εάν αί βροχαί και οι παγετοί άνύψωσαν τήν γῆν, ὅπως τήν στερεοποιήσωσιν.

Έργασίαι δια τῶν χειρῶν. α) έσωτερικά. Καθαρίζουσι τοὺς εν ταῖς αποθήκας σπόρους. Δένουσι χόρτον. Καθαρίζουσι τοὺς περισερεῶνας, ὀρνιθῶνας, και προπαρασκευάζουσι τὰ εργαλεῖα. Επισκέπτονται και επισκευάζουσι τὰς στέγας, εάν ήναι άνάγκη. Έξακολουθοῦσι τήν μετάγγισιν τῶν οἴνων. β) Έξωτερικά. Αποπερατοῦσι τὰς τεχνικὰς κόπρους και τὰς τάφρους τῶν περιφραγμάτων. Τελειῶνουσι τήν κούρευσιν τῶν με φυτὰ περιφραγμάτων και τὰ κατασκευάζουσι με πασσάλους. Έξακολουθοῦσι τήν αποξήρανσιν τῶν φυσικῶν λειμῶνων διά χανδάκων και υπογείων σωλήνων.

Σπορά. Αρχίζουσι τήν φύτευσιν καπνου, άραβοσίτου, μηκόνων, φασιόλων, λαθουρίων, πεπονίων, βάμβακος.

Φύτευσις. Φυτεύουσι τὸν καπνόν, βάλλουσι εις τήν θέσιν τὰ παχύσαρκα τὰ φέροντα σπόρον, τὰ κοκκινογούλια, δαυκία, γογγύλια. λαμβάνουσι δε τήν επιμέλειαν, ὅπως άραιώσωσι κατόπιν τὰ είδη αὐτῶν.

Φυσικοὶ λειμῶνες και διοχέτευσις. Αποσεύρουσι τὰ ζῶα εκ τῶν λειμῶνων και τοὺς ποτίζουσιν, άφου προηγου-

μένως συλλέξωσι διὰ σαρώματος, ἐὰν ὑπάρχωσι, τὰ φύλλα τῶν δένδρων, ὅπως μὴ σηπόμενα ταῦτα ἐκβάλωσι διάφορα βλαβερὰ ὀξέα κατὰ τὴν βλάστησιν τοῦ χόρτου. Ρίπτουσι στάκτην ἐν αὐτοῖς, τεχνικὰ λιπάσματα καὶ κόπρον. Καλλιεργοῦσι τοὺς μεταβαλλομένους λειμῶνας εἰς φυσικοὺς πάλιν.

Συγκομιδὴ. Συλλέγουσι τὰ ἄχρηστα λαχανικὰ καὶ τὰ δίδουσι εἰς τὰς ἀγελάδας, πρόβατα καὶ χοίρους.

Ἀμπέλουργία. Ἀποτελεῖόνουσι τὴν κλάδουσιν τῶν ἀμπέλων καὶ σταφίδων, ἐὰν ὁ καιρὸς εἶναι καλός. Ἐνεργοῦσι τὴν ἐμφύτευσιν κλημάτων εἰς τὰ κενὰ μέρη τῆς ἀμπέλου. Ἐξακολουθοῦσι τὴν κατασκευὴν πασσάλων διὰ τὴν ἀμπελον καὶ σταφίδα. Σκάπτουσι ταύτας ἢ τὰς καλλιεργοῦσι διὰ τοῦ ἀρότρου.

Μωροφυτεία. Καλλιεργοῦσι τὰς μωρέας ἢ διὰ τῆς ἀξίνης ἢ δι' ἀρότρου.

Δενδροφυτεία. Ἀποτελεῖόνουσι τὴν φύτευσιν τῶν ἐλαιῶν, κοπρίζουσι ταύτας καὶ τὰς ἐμβολιάζουσι. Σκάπτουσι πανταχοῦ τὰς ἀχλαδέας, μηλέας, κερασέας κλπ.

Δασονομία. Ἐξακολουθοῦσι τὴν ἐκκοπὴν τῶν δένδρων ἐκεῖ ἔνθα ἡ ἀνάγκη τὸ καλεῖ. Ἀποπερατοῦσι τὴν ἐκκαθάρισιν τῶν δένδρων καὶ παραφυάδων, καὶ ἀραιόνουσι τὰ δένδρα φυτεύοντες ταῦτα κατὰ δενδροστοιχίας. Ἐξακολουθοῦσι νὰ κάμνωσι στεφάνια ἀπὸ τὰ δενδρόφυτα ὅπου ἔκοψαν, καὶ πασσάλους διὰ τὰ περιφράγματα. Μεταφέρουσι τὰ ξύλα. Καθαρίζουσι τὰς λεύκας καὶ τὰς ἰτέας. Ἐξακολουθοῦσι τὴν συγκομιδὴν τῶν σπόρων, τῶν σφεδαμνῶν κλπ. Φυτεύουσι τὰ κάστανα, βαλάνους καὶ σπόρους τῆς ὀξιάς. Ἀποτελεῖόνουσι τὴν φύτευσιν τῶν ἀειθαλῶν δένδρων. Ἀρχίζουσι καὶ τελειόνουσι τὴν κατασκευὴν τῶν ἀνθράκων.

2) Ζωοτεχνικά.

Ἴπποι. Αἱ ἔγκυοι Ἴπποι κάμνουσιν ἐργασίαν συγκαταβατικὴν καὶ ἡρεμον. Αὐξάνουσι τὴν τροφήν τῶν καλλιεργητι-

κῶν ζώων. Παύουσι νὰ δίδωσιν εἰς αὐτὰ φαλαρίδα καὶ ἀκάνθια. Αἱ Ἴπποι ἀρχίζουσι νὰ τίκτωσι.

Βόες. Ἐξακολουθοῦσι τὴν πάχυνσιν τούτων εἰς τοὺς σταύλους, καὶ ἀρχίζουσι τὴν ἀντικατάστασιν ἐν μέρει τῶν ὑγρῶν τροφῶν ἀπὸ πιτυρίδας, ὅταν θέλωσι ν' ἀποκτήσωσι τὰ ζῶα κρέας.

Ἀγελάδες. Εἰς ταύτας ἔξακολουθοῦσι νὰ δίδωσι κοκκινογούλια, δαυκία, χόρτον, λάχανα καὶ φύλλα, εἰς δὲ τὰς νεοτεκούσας δίδουσι ἀλευρόνερρον. Οἱ δῆμινοι μόσχοι ἀρχίζουσι νὰ τρώωσι χόρτον καὶ τοῖς δίδουσι ἀλευρόνερρον.

Ποίμνια. Βελτιουμένου τοῦ καιροῦ, βόσκουσι ταῦτα εἰς ἐπίπεδα μέρη καὶ ἔξακολουθοῦσι νὰ τοῖς δίδωσιν ἄλας. Ἀπογαλακτίζουσι τὰ ἀρνία τοῦ θβρίου καὶ θβρίου. Ἐξακολουθοῦσι νὰ παχύνωσι τὰ ζυγούρια καὶ τὰς γηραιὰς προβατίνας. Εἰς τὰ ἀρνία δίδουσι τροφήν ἐκ ῥόβης καὶ ξηροῦ χόρτου. Τὰς καλὰς ἡμέρας τὰ βόσκουσιν εἰς τὰς πλευρὰς καὶ πεδιάδας. Καθαρίζουσι τὰ γαλάρια καὶ ποιμνιοστάσια καὶ συλλέγουσι τὴν κόπρον. Εὐνουχίζουσι τὰ ἀρνία.

Χοῖροι. Χωρίζουσι τὰς ἐτοιμογεννήτους χοίρους. Ἐξακολουθοῦσι τὴν ἀλευρώδη τροφήν τῶν χοίρων. Ἐκλέγουσι χοιρίδια καὶ τὰ κρατοῦσι διὰ παραγωγούς. Πωλοῦσιν ἢ σφάζουσι τοὺς παχυνθέντας χοίρους καὶ τοὺς γαλακτωμένους.

Πιτηνοτροφία. Αἱ ὄρνιθες καὶ οἱ γάλοι ἀρχίζουσι νὰ ἐπαίξωσι (κλόζωσι) τὰ τικτόμενα ὠά. Σκέπασον τὰ ὠά τῆς ὄρνιθος καὶ πάπιας ἀπὸ τοὺς κλόζοντας γάλους. Ἀσβεστόνουσι τοὺς τοίχους τῶν ὄρνιθῶνων διὰ νὰ καταστρέψωσι τὰ βλαβερὰ εἰς τὰ πτηνὰ ἔντομα καὶ ζωύφια.

Μελισσοτροφία. Ἀφαιροῦσι τὴν κιγκλιδωτὴν ὀπὴν τῶν μελισσῶν, ἣν ἔθεσαν τὸν Ἰανουάριον. Καθαρίζουσιν ἔξωθι τὰς κυφέλας καὶ τὴν γῆν, ἐν ᾗ εἶναι ἐναποτεθειμένα αὐται.

3) Κηπουρικά.

Ἐργασία λαχανοκήπων. Ἐξακολουθοῦσι τὰς προετοιμασίας τῶν πρασιῶν (βραγιῶν). Σπείρουσιν εἰς τοὺς ἀγροὺς

ἐπὶ τετραγώνων καλῶς ἐκτεθειμένων δαυκία, κοκκινογούλια, κουκία, σύγχον κλπ. Φυτεύουσι γεώμηλα. Ἀναφυτεύουσι τὸν εἰς τὰς πρασιάς (βραγιάς ἢ τσάκια) φυτευθέντα φυτὸν ἐκ μαρουλίων, ντομάτας κλπ.

Ἔργασια καρποφόρων δένδρων. Φυτεύουσι δένδρα. Ἐξακολουθοῦσι τὰ κλαδεύματα τῶν δένδρων τῆς ἀμπέλου καὶ τῶν φραγκοσταφυλῶν. Ἐξακολουθοῦσι τὴν φύτευσιν ἐκ μασχαλίδων. Ἐξακολουθοῦσι τὴν καταστροφὴν τῶν βλαβερῶν ἐντόμων ἀπὸ τὰ δένδρα διὰ τοῦ ἀσβεστόματος.

Ἔργασια ἀνοφοφόρων κήπων. Ἐσκεπάζουσι τὰ φυτὰ καὶ τὰ βολβόριζα, ἅτινα εἶχον καλύψει διὰ τοὺς παγετοὺς καὶ τὰς βροχάς. Σπείρουσι καὶ φυτεύουσι διάφορα ἀνθη τὸ ἀκόνιτον, τὰ ἴα, τὸ λύριον, τὴν μπελατόνα, τὸ ἀναμόνιον κλπ. Κλαδεύουσι τὰς τριανταφυλλέας, λεβάντας, δενδρολίβανα, γιασεμιά κλπ.

Προϊόντα καταναλώσεως. Καταναλίσκουσι ἀγρινάρας, ξυνίθρας, σπανάκια, μαρούλια, κρεμμυδάκια, κουκία, σφαράγγια, μπιζέλια, γεώμηλα, πορτοκάλια, σταφίδα. Σταφυλαὶ πλέον δὲν ὑπάρχουσι.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ ΑΘΗΝΩΝ.

Ἡ χρηματιστικὴ ἔχει διαφόρους ἐπόψεις, ἐκ τῶν ὁποίων ἡ περὶ τὰς τιμὰς κίνησις ἀποτελεῖ ἰδιαιτέρως περισπούδαστον κλάδον, ὅστις προσαρμόζεται εἰς τὰς περιστάσεις τῶν χρόνων καὶ τῶν τόπων. Οὕτως ἐν Ἀθήναις ἐπὶ τῶν δημοσίων χρεωγράφων καὶ τῶν μετοχῶν τῶν Τραπεζῶν καὶ τῶν ἐπιχειρήσεων ἔχει ὡς ἑξῆς :

Α'. Δάνεια.

α')	Τῶν	120,000,000	ἐπὶ	τόκῳ	5 %	φρ.	360
β')	Τῶν	60,000,000	»	»	6	»	432
γ')	Τῶν	26,000,000	»	»	6	»	422

δ')	Τῶν	10,000,000	ἐπὶ	τόκῳ	6 %	φρ.	210
ε')	Τῶν	28,000,000	»	»	9	»	δρ. 304
ς')	Τῶν	28,000,000	»	»	8	»	293
ζ')	Τῶν	6,000,000	»	»	6	»	116
η')	Τῶν	4,000,000	»	»	8	»	290
θ')	Τῶν	δανείων	τοῦ	1824	καὶ	1825	λ. στ. 79

Β'. Τράπεζαι.

1)	Ἐθνικὴ	Τράπεζα	δρ.	4175		
2)	Δάνειον	Ἐθνικῆς	Τραπεζῆς	λαχειοφόρον	φρ.	160
3)	Γενικὴ	Πιστωτικὴ	Τράπεζα	»	395	
4)	Τράπεζα	Βιομηχανικὴ	»	150		
5)	Τράπεζα	Κωνσταντινουπόλεως	»	300		
6)	Ναυτικὴ	Τράπεζα	Ἀρχάγγελος	»	64	
7)	Ἐμπορικὴ	Τράπεζα	τῆς	Ἀλεξανδρείας	»	75
8)	Γενικὴ	Τράπεζα	τῆς	Αἰγύπτου	δρ.	580

Γ'. Ἐπιχειρήσεις.

α')	Μεταλλουργεῖα	Λαυρίου	φρ.	162			
β')	Γαλλικὴ	ἐταιρία	Λαυρίου	»	830		
γ')	Σιδηρόδρομος	ἀπ'	Ἀθηνῶν	εἰς	Πειραιᾶ	δρ.	130
δ')	Φωταερίον	Ἀθηνῶν	»	270			
ε')	Φωταερίον	Πατρῶν	»	300			
ς')	Ἑλληνικὴ	Ἀτμοπλοικὴ	ἐταιρία	Σύρου	»	175	
ζ')	Πανελλήνιος	Ἀτμοπλοικὴ	ἐταιρία	φρ.	250		
θ')	Ἑλληνικὴ	Ἐταιρία	Μαρμάρων	Πάρου	»	500	

ΠΟΛΙΤΙΚΟ-ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΝ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ.

Πρὸς τὸν Λαὸν τῆς Ἀπτικῆς.

Α α δ,

Ἡ πατρις ἐπροδόθη ὑπὸ ἀνθρώπων, τοὺς ὁποίους τὸ πολίτευμα ἔθεσεν εἰς φύλαξιν τῶν ἱερῶν αὐτῆς. Τὰ ἔθνη δὲ καιώματα κατεπατήθησαν, ἡ τιμὴ τῆς Ἑλλάδος περιυβρίσθη, ἡ γενεὰ τῶν ὄπλων ἐθεωρήθη ὡς ἀγέλη ἀνδραπόδων,

τὰ δημόσια χρήματα ἐληστεύθησαν, ἡ πολιτεία ἀπὸ νομικῆς ἁρμονίας περιέστη εἰς δικτατορίαν μικρομεσαιωνικὴν. Εἶναι τις ὅστις ἀναισθητεῖ πρὸς τὴν τοιαύτην τῆς Ἑλλάδος ταπείνωσιν ;

Συνετελέσθησαν τσαῦτα ἐγκλήματα ὑπὸ τῆς διοικήσεως τὸν τόπον Σχολῆς, ὥστε δὲν ὑπάρχει ἄλλη διέξοδος ἐκτὸς τῆς ἐθνικῆς δικαιοσύνης. "Ὅσοι ἀντιτάσσονται κατ' αὐτῆς, προετοιμάζουν τὴν ἐπανάστασιν, ἣτις ἀναγκαίως ἔρχεται, ὅταν ὁ ἠθικὸς νόμος καταπίπτῃ, ὅταν ὁ πολιτικὸς νόμος εἶναι ἀνεπαρκῆς, ὅταν ἡ ἀγανάκτησις καταλάβῃ τὴν πνευματικὴν τοῦ ἔθνους κίνησιν.

"Ὅσοι θέλουν νὰ ἀφήσουν εἰς τὰ τέκνα των ἐλευθερίαν καὶ εὐνομίαν, ὅσοι θέλουν νὰ ἀσφαλίσουν τὸ μέλλον εἰς τὴν κληρονομία τῆς τάξεως, ἅς ἐναγκαλισθῶσιν ἀλλήλους ἐν τῷ ἔργῳ τοῦ ἐθνικοῦ ἐξαγνισμοῦ. Μὴ νομίσουν, ὅτι ἔχουν πάντοτε τὸν καιρὸν τῆς ἀναβολῆς εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῶν. Ἀθηναῖοι ! ἐνθυμηθῆτε τοὺς Τριάκοντα τυράννους· οἱ διάδοχοι αὐτῶν μετ' αὐθαδείας σᾶς προκαλοῦν.

Σύνθημα τοῦ ἐκλογικοῦ ἀγῶνος εἶναι τὸ **Εἰδικὸν Δικαστήριον** καὶ ἡ ἀμείλικτος τοῦ ὑπερτάτου τῆς πολιτείας νόμου ἐφαρμογή. Ὁ ὀργανισμὸς τοῦ Ὑπουργοδικείου δὲν μᾶς ἀρκεῖ. Πρέπει νὰ εἰσαχθῶσιν ἐν αὐτῷ στοιχεῖα λαϊκώτερα καὶ οἱ μεγάλοι τῶν ἀρχαίων δικαστηρίων ἀριθμοί. Ὅταν ὁ μικρὸς ἐγκληματίας δικάζεται ὑπὸ τοῦ Λαοῦ, εἶναι ἀντίφασις ἐπικίνδυνος ὁ μέγας ἐγκληματίας νὰ δικάζεται ὑπὸ τῶν προνομιούχων δημιουργημάτων του.

Ἐγένετο τσακίς κακὴ χρῆσις τοῦ δικαιώματος τῆς διαλύσεως τῆς Βουλῆς, ὥστε ἐφθάσαμεν εἰς τὰ ἀκατονόμαστον πόρισμα, ὅτι ἡ τελευταία Βουλὴ διελύθη, ἵνα μὴ κατηγορησῇ τοὺς ἐνόχους ὑπουργούς. Μεγαλείτερον σκάνδαλον δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ. Ἀποκαλύπτεται ὀλόκληρον ἐπὶ τῆς σημαίας τοῦ ἔθνους, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀνέγραψεν ἡ συνείδησις αὐτοῦ τὴν ἀνάγκην τῆς σχετικῆς ἀναθεωρήσεως τοῦ Συντάγματος. Τὸ δικαίωμα τῆς διαλύσεως τῆς Βουλῆς δὲν εἶναι ἐκ τῶν θεμε-

λιωδῶν· δύναται κατὰ τοὺς συνταγματικούς ὁρισμοὺς νὰ ἀφαιρεθῇ ἀπὸ τοῦ βασιλέως, χωρὶς ἐντεῦθεν τὸ πολίτευμα νὰ ἀλλοιωθῇ.

Ἐξασφάλισις τῆς ἐκ τῶν σπλάγχχων τοῦ ἐργατικοῦ Λαοῦ ἐθνικῆς ἀντιπροσωπείας, τὴν ὁποίαν αἱ παραφυάδες αὐτοῦ, ὑπὸ διάφορα ἐμβλήματα, κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἥττον, τελείως ἀπερρόφησαν. Νομοθετικὸς ἐκ τῆς Βουλῆς ἐπὶ μίαν τετραετίαν ἀποκλεισμὸς τῆς παλαιᾶς ζύμης, ὅλων τούτέστι τῶν διατελεσάντων βουλευτῶν καὶ πληρεξουσίων· πρόνοια δὲ περὶ τοῦ μέλλοντος, ἵνα μὴ τὸ βουλευτικὸν ἀξίωμα εἰς ἐπάγγελμα μετατραπῇ.

Κάτω τὸ τραπεζικὸν προνόμιον. Τὸ μέλλον ἀνήκει εἰς τὰς 9 Τραπεζὰς τῆς Ἰσπανίας, εἰς τὰς 15 τῆς Πορτογαλλίας, εἰς τὰς 18 τῆς Γερμανίας, εἰς τὰς 35 τῆς Ἑλβετίας, εἰς τὰς 184 τῆς Ἀγγλίας, εἰς τὰς 2899 τῶν Ἑνωμένων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς. Κτυπήσατε τὴν θύραν τοῦ τραπεζικοῦ προνομίου, θέσατε τὸ οὖς εἰς τὸν ἤχον τῶν μυστηρίων αὐτοῦ, καὶ ἔπειτα ἀποφανθῆτε ὅλοι σεῖς, τοὺς ὁποίους ἡ τραπεζικὴ δικτατορία ἐκμεταλλεύεται.

Κάτω τὸ προνόμιον τῆς δικαστικῆς ἰσοβιότητος. Εἶναι πιθηκισμὸς, τὸν ὁποῖον παρελάβομεν ἀπὸ ἐθνῶν ἀλλοφύλων. Αἱ παραδόσεις τοῦ Ἑλληνικοῦ Λαοῦ ἐπὶ ἄλλου ὀρίζοντος ζητοῦν τοὺς δικαστάς του.

Ὄργανισμὸς κοινοβουλευτικῆς ἐρεῦνης ἐπὶ τῶν πανταχόθεν τῆς ἐπικρατείας συναθροισμένων κραυγῶν κατὰ τοῦ τρόπου δι' οὗ ἀπονέμεται εἰς τοὺς πολίτας τὸ δίκαιον.

Ὄργανισμὸς κοινοβουλευτικῆς ἐρεῦνης περὶ τῶν περιουσιῶν καὶ τῶν πόρων, τοὺς ὁποίους συνήθροισαν περὶ ἑαυτοίς, ἀμέσως ἢ ἐμμέσως, οἱ Ὑπουργοὶ καὶ ἐν γένει οἱ διαχειρισταὶ τῆς ἐπικρατείας κατ' ἄλλας τὰς βαθμίδας αὐτῆς.

Μισθοδοσία τῶν ἱερέων, ἐκπαιδευτικὸς δὲ ἅμα καὶ κοινωνικὸς προβιβασμὸς τῆς ὑψηλῆς τοῦ κλήρου ἀποστολῆς.

Κατάργησις τῶν τελωνιακῶν δασμῶν ἐπὶ τῶν πρώτων ἐφοδίων τῆς ζωῆς καὶ τῶν πρώτων τῆς βιομηχανίας ὑλῶν,

Φορολογία τῶν μεγάλων γαιοκτητῶν, ἀτέλεια τῶν μικρῶν κατάλυσις δὲ καὶ τοῦ ἐπὶ τῶν ἀροτριῶντων κτηνῶν φόρου τῶν πενήτων τῆς ἐξοχῆς ἐργατῶν. Φορολογία τῶν μεγάλων εἰσοδημάτων καὶ ἐν γένει τῶν ἀντικειμένων τῆς ἀπολαυστικῆς πολυτελείας.

Πολιτείακὴ καὶ νομικὴ ἀναθεώρησις τῶν διπλωμάτων τῶν μεγάλων γαιοκτησιῶν, αἵτινες κατὰ τὸ πλεῖστον ἀνάγονται εἰς ἱστορικὰς καταπιέσεις, τὰς ὁποίας ἡ βία καὶ ἡ ἀπάτη ἐνήργησαν ἐπὶ τῶν χωρικῶν κοινοτήτων.

Βελτίωσις τῆς παιδείας, ἔντασις ἐπὶ γενναίᾳ δημοσίᾳ δαπάνῃ τῆς κατωτάτης παιδείσεως καὶ καθαρισμὸς τοῦ Πανεπιστημίου ριζικός. Ἰδρυσις βιομηχανικῶν σχολείων κατὰ τὰ μέγαρα κέντρα τῆς ἐπικρατείας καὶ γεωργικῶν κατὰ τὰς προσφορωτέρας ἀγροτικὰς περιφερείας.

Στρατιωτικὸς ὀργανισμὸς ἀνάλογος πρὸς τὴν φυλετικὴν καὶ ἱστορικὴν τῆς χώρας ἀνάπτυξιν. Στρατιωτικὴ θητεία ἐνὸς ἔτους. Αὐξήσις τοῦ στρατιωτικοῦ σιτηρεσίου. Ὄργανισμὸς στρατιωτικοῦ ταμείου διὰ τὸ πολεμικὸν μέλλον τοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Ἡ μεταρρύθμισις τῆς πολιτείας εἶναι ἀνάγκη, πρὸς τὴν ὁποίαν σήμερον πανταχόθεν ἀγούσιν αἱ δοκιμασίαι τῶν πραγμάτων, ἐν ὅλῃ τῇ ἐπισημότητι καὶ τῇ ἐπιβολῇ τῶν ὑφαινουσῶν τὴν ἐθνικὴν ζωὴν περιστάσεων. Χαρὰ καὶ δόξα εἰς ἐκείνους, οἵτινες δυνήθωσι νὰ συντελέσωσιν εἰς αὐτὴν διὰ τῆς ὑπερτάτης τοῦ Νομοθέτου λειτουργίας. Ὑπεράνω τούτου οὐδεὶς. Ἡ νομοκρατία εἶναι ἡ οὐσία τοῦ καθαροῦ τῶν ἐλευθέρων Λαῶν πολιτεύματος. Ἐνώπιον αὐτῆς ὡς ἀποκαλυφθῶμεν, Συμπολιταί, διότι ἀποτελεῖ τὸ σύνθημα τῶν τιμίων ἀνδρῶν.

Αὐτῶν τὰς ψήφους ζητῶ. Καὶ τὰς ζητῶ ἐν τῇ τελείᾳ ἐπιγνώσει, ὅτι τὸ πνεῦμά των, κέκτηται χαρακτῆρα ἰδιάζοντα, τὸν ὁποῖον τὸ ἄνθος τῆς Ἑλληνικῆς φυλῆς, ὁ υπερήφανος Λαὸς τῆς Ἀττικῆς, πιάτος εἰς τὰς προαιωνίους παραδόσεις του, ἐπὶ τῆς ἐκλόγικῆς κάλπης μου ἐννοεῖ νὰ διατύπωση.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 14 Δεκεμβρίου 1881.

Ὁ πολίτης

ΑΡΙΣΤΕΙΑΔΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΣ.